

«УНІВЕРСИТЕТ «КРОК»

Кафедра національної економіки та фінансів

Царенок Олександр Володимирович

УДК 658.1 : 336

**Кваліфікаційна робота магістра
«Управління фінансовими ресурсами підприємства»**

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

Кваліфікаційна робота містить результати власних доробок. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

О.В. Царенок

Науковий керівник

**Плетенецька Світлана Михайлівна,
к.е.н., доцент**

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Розділ 1. Теоретичні засади оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства	7
1.1. Економічна сутність та структура фінансових ресурсів підприємства	7
1.2. Джерела формування та напрями використання фінансових ресурсів підприємства	12
1.3. Методи та показники оцінки використання фінансових ресурсів підприємства	18
Висновки до розділу 1	23
Розділ 2. Аналіз процесу управління фінансовими ресурсами ДП «АНТОНОВ»	24
2.1. Загальна характеристика діяльності ДП «АНТОНОВ»	24
2.2. Загальна характеристика складу фінансових ресурсів ДП «АНТОНОВ»	38
2.3. Оцінка фінансових результатів діяльності ДП «АНТОНОВ»	44
Висновки до розділу 2	49
Розділ 3. Напрями удосконалення управління фінансовими ресурсами ДП «АНТОНОВ»	51
3.1. Напрями оптимізації джерел формування фінансових ресурсів підприємства у сучасних умовах	51
3.2. Підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ДП «АНТОНОВ»	58
3.3. Основні резерви нарощування капіталізації підприємства	67
Висновки до розділу 3	73
Висновки	76
Список використаних джерел	80
Додатки	85

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Основною метою управління фінансовими ресурсами підприємства є оптимізація, тобто процес вибору оптимальної організаційної форми підприємства з урахуванням умов і особливостей господарської діяльності підприємства. Тому комплексна розробка теоретичних і практичних питань формування та використання фінансових ресурсів підприємств у сучасних умовах, а також визначення методів підвищення ефективності є актуальним питанням сьогодення. Процес трансформації впливає на механізм формування та використання фінансових ресурсів підприємств різних форм власності, що потребує наукового аналізу та теоретичного обґрунтування окремих питань. Актуальність цих питань зросла з початком приватизації суб'єктів господарювання, що потребує теоретичного осмислення адаптації механізмів фінансового забезпечення суб'єктів господарювання до сучасних умов.

Сучасна економічна ситуація в країні вимагає від вітчизняних підприємств здатності швидко реагувати та адаптуватися до змін ринкових відносин, стати фінансово стабільними, незалежними та конкурентоспроможними суб'єктами господарювання. Щоб відповідати зазначеним вимогам, бізнес повинен мати достатні фінансові ресурси. В умовах обмежених фінансових ресурсів, подорожчання позикових коштів, інфляційних процесів, нестабільності цін на сировину та комплектуючі основним завданням вітчизняних виробничих підприємств є залучення додаткових ресурсів за рахунок збільшення власних фінансових ресурсів та зовнішніх джерел фінансування. Але завдяки грамотному управлінню наявними фінансовими ресурсами можна забезпечити безперервну та стабільну роботу бізнесу.

Ступінь розробки наукової проблеми. Вагомий внесок у розробку теоретичного та методичного забезпечення управління фінансовими ресурсами підприємств внесли вітчизняні та зарубіжні економісти, зокрема Ажаман І. А., Жидков О. І., Богма О. С., Павлова А. С., Грищенко Т. В., Дзюбинська Х. М., Шашина М. В., Плетенецька С. М., Грушко В. І., Румик І. І., Чумаченко О.

Г.[2,9,12,16,22,37,40,45] та інші. Незважаючи на наявність чисельних теоретичних розробок, проблеми формування теоретико-методичних засад щодо управління фінансовими ресурсами підприємства залишаються фрагментарно дослідженими та потребують подальшого наукового обґрунтування.

Мета і завдання дипломної роботи. Метою даної дипломної роботи є дослідження процесу управління фінансовими ресурсами ДП «АНТОНОВ».

Для досягнення мети були поставлені наступні завдання:

- визначити сутність фінансових ресурсів підприємства;
- систематизувати напрями використання фінансових ресурсів;
- проаналізувати методи та показники оцінювання використання фінансових ресурсів;
- надати загальну характеристику функціонування ДП «АНТОНОВ»;
- проаналізувати фінансово-економічний стан ДП «АНТОНОВ»;
- проаналізувати ефективність використання фінансових ресурсів ДП «АНТОНОВ»;
- обґрунтувати прикладні рекомендації щодо підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ДП «АНТОНОВ»;
- обґрунтувати напрями ефективності впроваджених заходів на підприємстві ДП «АНТОНОВ».

Об'єкт дослідження – процес використання фінансових ресурсів ДП «АНТОНОВ».

Предмет дослідження – теоретичні, методичні та практичні підходи щодо ефективного використання фінансових ресурсів ДП «АНТОНОВ».

Інформаційною базою дослідження є фінансова звітність державного підприємства «АНТОНОВ» за 2020-2022 роки.

Методи дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження є концепції та методи сучасної економічної теорії, економічного аналізу, теорії менеджменту, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених і фахівців, що підтверджують концепційні принципи інформаційного забезпечення управління фінансовими ресурсами підприємства.

Під час наукового дослідження використовувалися такі методи: теоретичного узагальнення та порівняння – для розкриття змісту і сутності фінансових ресурсів підприємства; статистичного і графічного аналізу – для вивчення, групування, порівняння та наочного відображення емпіричних даних з метою дослідження тенденцій розвитку підприємства та параметрів управління його фінансовими ресурсами; системного аналізу, формалізації та економічного моделювання – для розробки основних напрямів оптимізації структури фінансових ресурсів; комплексного аналізу – для розробки прикладних рекомендацій щодо реалізації стратегії оптимізації прибутковості підприємства.

Наукова новизна одержаних результатів. Виходячи з балансу розвитку підприємства, дослідження демонструє теорію та метод управління фінансовими ресурсами підприємства та досягло науково-нових теоретичних та практичних результатів, особливо критеріїв оптимізації структури. Окреслено фінансові ресурси підприємства в контексті підвищення ефективності управління.

Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що запропоновані висновки та пропозиції щодо вдосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємства можуть бути застосовані в реальній діяльності суб'єктів господарювання.

Апробація результатів дослідження. Результати проведеного дослідження опубліковано на IV Міжнародній конференції «Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку – 2022» що проходила 7-8 грудня 2022 року у м. Київ, V Міжнародній конференції «Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку – 2023» що проходила 7-8 грудня 2023 року у м. Київ та за результатами дослідження підготовлено статтю на тему «Особливості управління фінансовими ресурсами підприємств в умовах воєнного стану», яка прийнята до друку Вченими записками Університету «КРОК».

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, дев'яти підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Робота містить 8 таблиць, 8 рисунків і 6 додатків.

Загальний обсяг магістерської роботи становить 96 сторінок, список використаних джерел становить 49 найменувань.

Розділ 1. Теоретичні засади оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства

1.1. Економічна сутність та структура фінансових ресурсів підприємства

Основою фінансів підприємств є фінансові ресурси - це сума грошей, яку підприємство має у своєму розпорядженні для виконання своїх фінансових зобов'язань. У пасиві балансу фінансові ресурси відображаються як джерела формування активів, а в активах як засоби, у тому числі грошові кошти. Видно, що капітал і кошти є матеріальним втіленням фінансової влади.

Фінансові ресурси можна умовно поділити на кошти у формі фондів і кошти у формі нефондів. Фонди готівки підприємства є окремим розділом фондів, що поділяються за призначенням і використанням. Це можуть бути, зокрема, статутний, акціонерний капітал, фонди оплати праці, гарантійні фонди, резервні фонди, фонди матеріального заохочення, фонди розвитку підприємництва, фонди соціального розвитку тощо. Решта коштів функціонує у нефондовій формі і використовується на виконання зобов'язань підприємства перед бюджетними та позабюджетними фондами, банками, страховими компаніями та організаціями.

Фінансові ресурси є необхідною умовою здійснення процесу розширеного відтворення на всіх його стадіях і у всіх формах. Отже, для обґрунтованого визначення поняття фінансових ресурсів необхідно чітко визначити ті критерії, яким воно повинно відповідати. До них належать джерела створення, форми виявлення, цільове призначення [37].

Основним джерелом фінансових ресурсів діючого підприємства служать доходи (прибуток) від основної та інших видів діяльності, позареалізаційних операцій. Вони також формуються за рахунок стійких пасивів (статутний, резервний та інші капітали, довгострокові позики і постійно знаходиться в обороті

підприємства кредиторську заборгованість), різних цільових надходжень, пайових та інших внесків членів трудового колективу[40].

В економічній літературі під фінансовими ресурсами частіше за всього розуміють кошти, наявні у розпорядженні суб'єкта, що господарює[38]. Інші дослідники підкреслюють, що дана сукупність коштів формується з метою фінансування розвитку підприємства в майбутньому періоді [16]. Формування фінансових ресурсів розпочинається в момент заснування підприємства, коли утворюється статутний капітал, а також в процесі діяльності суб'єкта. Забезпечення фінансовими ресурсами з різних джерел дає можливість підприємцю своєчасно інвестувати кошти в нове виробництво, забезпечувати у разі необхідності розширення і технічне переозброєння діючого, фінансувати наукові дослідження, розробки та їх впровадження [38].

Проте в сучасних умовах, через обмеженість джерел формування підприємців, джерел їх фінансування недостатньо. Велика кількість підприємств зазнала збитків, джерела фінансування були суттєво обмежені. Залучення банківських кредитів супроводжується підвищенням плати за користування, що призводить до зростання операційних витрат і збитків.

Фінансові ресурси підприємства формуються за рахунок таких основних джерел:

- внесків засновників у статутний (пайовий) капітал;
- надходження і доходи, які формуються за рахунок власних та прирівняних до них коштів (стійких пасивів);
- надходження коштів від емісії акцій, облігацій та інших видів цінних паперів, кредитів;
- страхові відшкодування, бюджетні субсидії, фінансові ресурси, які надійшли від галузевих структур, концернів, асоціацій;
- інші види ресурсів.

Формування фінансових ресурсів відбувається за рахунок власних ресурсів і залучених ресурсів. Власні фінансові ресурси підприємства формуються при формуванні його статутного капіталу і поповнюються за рахунок отриманого

прибутку та амортизаційних відрахувань. Крім того, бізнес може отримати фінансові ресурси шляхом випуску своїх акцій, отримання грантів, субсидій, дотацій та дивідендів, відсотків за цінними паперами інших емітентів. Якщо у самого підприємства не вистачає коштів, воно має право залучати кошти на фінансовому ринку через банківські кредити, кредиторську заборгованість, випуск боргів (облігацій, векселів) тощо.

Класифікацію фінансових ресурсів подано на рис.1.1.

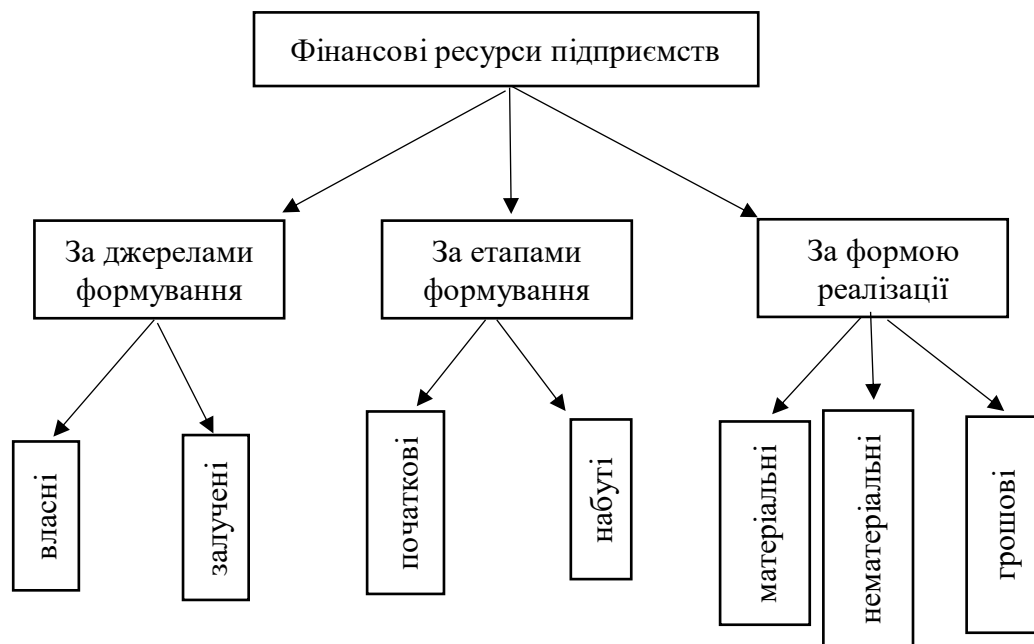

Рис. 1.1. Класифікація фінансових ресурсів підприємств

Джерело: складене автором на основі [8].

Загальна сума фінансових ресурсів складається з наступних елементів:

- статутного (пайового) капіталу;
- додаткового капіталу;
- резервного капіталу;
- нерозподіленого прибутку;
- амортизаційних відрахувань;
- відстроченої податкової заборгованості;
- довгострокових та короткострокових кредитів банків;
- кредиторської заборгованості усіх видів;

- інших коштів, що відображаються в пасиві бухгалтерського балансу підприємства.

Фінансові ресурси, перебуваючи в постійному русі, можуть змінювати свою форму з метою створення умов формування нових фінансових ресурсів, а джерело фінансового ресурсу залишається незмінним, тоді, як припинення існування джерела фінансових ресурсів автоматично означає відсутність відповідного фінансового ресурсу, тобто джерело фінансування є первинними і виступає передумовою виникнення фінансових ресурсів [27].

Фінансові ресурси використовуються підприємствами в процесі виробничої, фінансової та інвестиційної діяльності. Наявність достатніх фінансових ресурсів та їх ефективне використання визначають надійний фінансовий стан підприємства.

Фінансові ресурси є ознаками всіх суб'єктів фінансових правовідносин. Державні фінансові ресурси включають ресурси всіх галузей економіки:

- державного сектору;
- підприємств;
- громадських організацій;
- приватного сектору.

У кожній галузі економіки фінансові ресурси визначаються рівнем господарювання. У державному секторі фінансові ресурси включають:

- ресурси державного бюджету;
- ресурси місцевих бюджетів;
- ресурси державних фінансових інститутів;
- ресурси місцевих об'єднань;
- ресурси підприємства, організацій, установ.

В інших секторах економіки фінансові ресурси зазвичай перебувають у розпорядженні першого сектора.

З точки зору джерела створення або напряму використання структура фінансових ресурсів тісно пов'язана з вартісною структурою ВВП. У результаті такого розгляду можна визначити рівень використання фінансових ресурсів у процесі розподілу, описати ефективність функціонування фінансового механізму,

відстежити рух кожної складової фінансових ресурсів. За джерелом створення фінансові ресурси включають:

- прибуток;
- склад та структура фінансових ресурсів;
- доходи від особистого підсобного господарства;
- нарахування соціального страхування;
- амортизацію;
- чисті (непрямі) податки.

Лева частка фінансових ресурсів створюється за рахунок прибутку, відрахувань на соціальне страхування та інших соціальних потреб. Значну частку складають непрямі податки. Також частина фінансових ресурсів являє собою перенесену вартість основних засобів (амортизаційні відрахування). Тому основна частина фінансових ресурсів – це нові грошові потоки, що створюють вартість. За вартістю або напрямом використання до складу фінансових ресурсів входять:

- витрати на розвиток економіки;
- державні дотації та виплати різниці в цінах;
- витрати на соціальні гарантії населенню;
- витрати на соціально-культурні заходи;
- витрати на розвиток науки;
- пенсії та надання допомоги;
- витрати на оборону;
- витрати на управління;
- витрати на зовнішньоекономічну діяльність;
- витрати господарських структур на соціальні заходи;
- інші витрати господарських структур;
- витрати на обслуговування державного боргу;
- інші витрати бюджету.

Зрештою, напрямки використання фінансових ресурсів можна розділити на три категорії:

- перша група – поповнення фонду відшкодування;

- друга група – формування фонду споживання;
- третя група – формування фонду нагромадження.

Розгляд фінансових ресурсів творчих джерел у зв'язку з напрямком використання є важливим для визначення функціональних меж фінансових ресурсів. Для ефективного функціонування підприємства важливо визначити оптимальну потребу у фінансових ресурсах, забезпечити структуру, джерела формування фінансування та раціональне використання напрямків. Слід підкреслити, що фінансова потужність окремого підприємства взаємопов'язана з фінансовою потужністю всієї країни. Для вирішення проблеми формування та використання фінансових ресурсів необхідний збалансований, досконалий та економічно обґрунтований фінансовий механізм їх створення та використання.

1.2. Джерела формування та напрями використання фінансових ресурсів підприємства

Фінансові ресурси формуються за рахунок власних коштів та прирівняних до них коштів, мобілізують ресурси на фінансовому ринку, отримують кошти від фінансово-банківської системи для перерозподілу.

Початкове формування фінансових ресурсів відбувається при створенні підприємства, тобто при формуванні статутного фонду. Залежно від організаційно-правової форми господарювання його джерелами є: статутний капітал, пайові внески членів кооперативу, фінансові кошти галузі (збереження галузевої структури), довгостроковий кредит, кошти бюджету. Розмір статутних фондів показує обсяг основних і оборотних коштів, вкладених у процес виробництва.

Формування фінансових ресурсів відбувається під час здійснення господарської діяльності, під час створення підприємств та реалізації фінансових відносин, а підприємства залучають кошти для цільового використання. Тому спочатку необхідно визначити заснування, використання та розмір фондів, а потім залучати кошти. Водночас джерело фінансових ресурсів підприємства, як

невід’ємна частина фінансових ресурсів, сформованих фінансовими ресурсами, визначає напрямок і кількість придбаних фінансових ресурсів [46].

Фінансовою основою підприємства є власний капітал, але можна вважати, що ефективна фінансова діяльність підприємства неможлива без постійних запозичень. Значно розшириться обсяг господарської діяльності підприємства, ефективніше використовуватимуться власні кошти, прискориться формування різноманітних цільових фінансових фондів, підвищиться ринкова вартість підприємства. Таким чином, на думку Т.А. Самойлової, використання інтегрованих каналів фінансування підвищує ефективність фірм.

Групування джерел фінансування підприємства можна розглянути на рис.1.2.

Рис. 1.2. Джерела фінансування підприємств
Джерело: складене автором на основі [23].

Особливо важливо оптимізувати вибір структури джерел фінансування підприємства. Структура джерел фінансування компанії залежить від багатьох факторів. На думку Т.А. Самойлова, до них належать:

- вид оподаткування доходів підприємства;
- темпи зростання реалізації товарної продукції та їх стабільність;
- структура активів підприємства;
- стан ринку капіталу;
- відсоткова політики комерційних банків;
- рівень управління фінансовими ресурсами підприємства тощо [43].

Найбільш прийнятним для підприємств є комплексний вибір каналів фінансування.

Слід враховувати, що фінансування за рахунок власного капіталу не призводить до створення боргу, тоді як фінансування за рахунок позикового капіталу створює фінансові зобов'язання для бізнесу. Також потрібно мати на увазі, що всі зовнішні фінансові ресурси бізнесу мають виплачувати відсотки. Тому ці ресурси є об'єктами особливої уваги керівників підприємства[45].

Провідну роль у створенні та діяльності підприємств відіграє власний капітал. Основою класифікації та градації власного капіталу підприємства можна назвати поділ на інвестиції та накопичення. Оскільки вкладений капітал є вкладом учасників, а накопичений капітал формується в процесі фінансово-господарської діяльності підприємства, можна узагальнити визначення поняття власного капіталу, яке виражається в наступному: підприємство для організації та фінансування господарської діяльності використовують інвестиційні та додатково накопичені фінансові ресурси. Формування власного капіталу компанії може жертвувати як зовнішніми ресурсами, так і внутрішніми. Їх систематизацію можна спостерігати у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1.

Джерела формування власних фінансових ресурсів підприємства

№ з/п	Джерела	Склад джерел
1.	Внутрішні джерела	1. Прибуток, що залишається в розпорядженні підприємства. 2. Амортизаційні відрахування від основних засобів і нематеріальних активів. 3. Інші внутрішні джерела формування власних фінансових ресурсів
2.	Зовнішні джерела	1. Залучення додаткового пайового або акціонерного капіталу. 2. Одержання підприємством безплатної фінансової допомоги. 3. Інші джерела формування власних фінансових ресурсів

Джерело: складене автором на основі [35].

У складі внутрішніх джерел, що формуються за рахунок власних фінансових ресурсів, основне місце займає прибуток, що знаходиться в розпорядженні підприємства. Він становить найбільшу частину власних фінансових ресурсів, гарантуючи зростання власного капіталу, а отже, зростання ринкової вартості підприємства. Певний вплив має амортизаційне відрахування і для внутрішніх джерел, особливо для підприємств з високою вартістю власних основних засобів і нематеріальних активів. Однак вони не збільшують власний капітал підприємства, а є лише засобом його реінвестування. Інші внутрішні джерела не відіграють істотної ролі у формуванні власних фінансових ресурсів підприємства.

У науково-практичній літературі можна зустріти дві основні концепції сутності внутрішніх джерел фінансування пояснення та класифікацію. Перший підхід фокусується на фінансових результатах, а другий – на змінах у грошових потоках. Це пов'язано з тим, що доходи та витрати, відображені компаніями у фінансових звітах про результати діяльності, не завжди збігаються з грошовими надходженнями (витратами) в рамках операційної та інвестиційної діяльності за той же період. Спірним є віднесення грошових надходжень від інвестиційної діяльності до внутрішніх джерел фінансування, зокрема відсотків, дивідендів, надходжень від реалізації необоротних активів, фінансових інвестицій тощо.

Прихильники, які відносять ці надходження до зовнішніх фінансових джерел, обґрунтовують свою позицію тим, що вони дезінвестують, а фінансові надходження не є результатом операційної діяльності і тому не можуть вважатися внутрішнім фінансуванням [12].

Можна стверджувати, що класифікація вищезазначених доходів як внутрішніх є виправданою, оскільки вони задовольняють фінансові потреби бізнесу без використання зовнішніх джерел фінансування, мобілізованих на ринку капіталу.

Серед зовнішніх джерел формування власних фінансових ресурсів перше місце займає збільшення акціонерного (шляхом додаткових внесків до статутних фондів) або власного (шляхом додаткової емісії та продажу акцій) капіталу товариства. Для окремих підприємств одним із зовнішніх джерел формування власних фінансових ресурсів може бути безоплатна фінансова допомога, яка зазвичай доступна лише окремим державним підприємствам. До інших зовнішніх джерел належать матеріальні та нематеріальні активи, які безоплатно передані підприємству та зараховані на його баланс [32].

Формування фінансових ресурсів підприємства – складний динамічний процес, який орієнтований на максимальну взаємодію із зовнішнім середовищем і забезпечує якісне використання. Тому важливо знати, які фактори визначають і впливають на формування фінансових ресурсів і ефективність використання.

На процес формування фінансових ресурсів підприємства впливають фактори внутрішнього та зовнішнього середовища. Так, до внутрішніх факторів належать:

- рівень досконалості структури фінансової системи підприємства (деталізація фінансових завдань);
- проведення аналізу поточного ринку продукції;
- покращення роботи з посередниками, забезпечення взаємодії збутової стратегії із виробничою;
- якість організації керування фінансовими ресурсами;
- моніторинг існуючого ринку продукції;

- якість податкового та управлінського обліку;
- здійснення цінової політики, виходячи із затрат на виробництва, пошук шляхів їх зниження, аналіз цін конкурентів;
- розробка критеріїв відповідності кваліфікації робітників займаним посадам відповідно до організаційної структури, передання повноважень та визначення меж відповідальності.

До зовнішніх факторів, що впливають на використання та формування ресурсів підприємства, належать: інфляція, зміни цін на ресурси, умови фінансового ринку та загальні економічні умови країни. Усі ці фактори впливають на формування та використання фінансових ресурсів шляхом коригування структури різноманітних фінансових ресурсів.

За сучасних умов господарювання підприємства можуть використовувати фінансові ресурси за такими напрямками:

- платежі організаціям фінансово-банківської системи, обумовлені виконанням фінансових зобов'язань (податкові платежі до бюджету, страхові платежі, виплата відсотків за користування банківськими кредитами, погашення раніше отриманих позик тощо);
- інвестування власних коштів в капітальні затрати (реінвестування), пов'язане з розширенням та технічним оновленням виробництва, переходом на нові прогресивні технології, використання «ноу-хау» тощо);
- інвестування фінансових ресурсів у цінні папери інших суб'єктів господарювання: акції, облигації, які є об'єктом купівлі-продажу на ринку;
- використання фінансових ресурсів на забезпечення потреб соціального характеру, на благодійні цілі, спонсорство тощо.

Ефективність виробничо-господарської діяльності підприємства визначається аналітичними показниками. Фінансові ресурси, що опосередковують виробничу діяльність суб'єктів господарювання, забезпечують її безперервність, головним чином за рахунок синхронізації їх формування та використання. В іншому випадку незбалансоване використання фінансових ресурсів може призвести до зниження ефективності діяльності підприємства або навіть до

банкрутства. Кошти, отримані підприємством від реалізації продукції, дозволяють відновити виробничий процес, але частина доходу може бути спрямована на відтворення фінансових ресурсів. Використання фінансових ресурсів з метою отримання доходу полягає в розширенні відтворення та підвищенні ефективності всього відтворювального процесу підприємств.

1.3. Методи та показники оцінки використання фінансових ресурсів підприємства

У дослідженнях щодо використання фінансових ресурсів підприємств брали участь багато вітчизняних і зарубіжних вчених. О. Е. Гудзь визначає фінансові ресурси фірми як сукупність усіх високоліквідних активів, що знаходяться в її розпорядженні [16,], А. А. Марченко ототожнює фінансові ресурси з капіталом [32]. Л. Зятковська показала, що фінансові ресурси фірм — це грошові кошти цільового призначення, що утворюються в процесі розподілу та перерозподілу створеного фірмами валового внутрішнього продукту, якими фірми володіють і розпоряджаються на правах власності чи суто економічній основі. Управління та використання статутних потреб. В. Опарін науково доводить, що фінансові ресурси — це не всі кошти, а лише кошти, які «створюють» гроші, тобто сума коштів, що надходять в основні засоби та оборотні кошти підприємств [34]. І. В. Абрамова розглядає фінансові ресурси фірми як економічну категорію, що відображає сукупність усіх грошових коштів або еквівалентних високоліквідних активів (грошового капіталу), які були або можуть бути інвестовані у фізичний виробничий капітал. Власний капітал у процесі господарської діяльності рекапіталізується через нерозподілений прибуток і знову утримується як корпоративні активи. При цьому окремо необхідно підкреслити, що під фізичним виробничим капіталом слід розуміти необоротні активи та оборотні активи підприємства, а джерела його фінансування відображаються в пасиві балансу [44].

Під фінансовими ресурсами підприємства необхідно розуміти наявні у нього кошти. Вони можуть бути використані для розвитку виробництва, обслуговування об'єктів невиробничої сфери, створення резервів тощо. Та частина фінансових ресурсів, яка використовується для розвитку виробництва та бізнес-процесів, являє собою капітал у формі грошей. Фінансові ресурси підприємства формуються за рахунок багатьох джерел, як його самого, так і пов'язаних з ним осіб. Джерелами фінансових ресурсів можуть бути: прибуток, амортизаційні відрахування, кошти від реалізації цінних паперів, статутні та інші внески юридичних і фізичних осіб, кредити, кошти від реалізації страхових полісів.

Формування фінансових ресурсів є надзвичайно важливою частиною діяльності суб'єкта господарювання і вимагає від керівників комплексних знань, умінь і досвіду в різних сферах. Злагоджена та цілеспрямована діяльність засновників та керівників підприємства у вирішенні питань цільового використання фінансових ресурсів забезпечує збереження та подальший розвиток бізнесу і відповідно до цього здійснюються подальші кроки у формуванні та використанні фінансових ресурсів [18].

Фінансові ресурси, накопичені підприємством з різних джерел (внутрішніх і зовнішніх: власних, залучених, залучених) у процесі функціонування системи мікровідтворення трансформуються в капітал підприємства, який, у свою чергу, вкладається в необоротні та оборотні кошти. активи (майно) для здійснення фінансово-господарської діяльності підприємства для отримання прибутку, виконання зобов'язань, досягнення статутних цілей [8].

До методів управління фінансовими ресурсами підприємств відносять [9]:

- *традиційні:*
- група методів збільшення власного капіталу підприємств (одержання підприємством внесків до статутного фонду від засновників та акціонерів; одержання підприємством додаткового прибутку від господарської діяльності; одержання підприємством податкових пільг; одержання підприємством фінансової допомоги на безповоротній основі);

- група методів збільшення позичкового капіталу підприємств (одержання підприємством банківського кредиту; одержання підприємством товарного кредиту; одержання підприємством фінансової допомоги на зворотній основі);
  - *прогресивні:*
- група методів збільшення власного капіталу підприємств (розміщення депозитарних розписок на міжнародних фінансових ринках; розміщення похідних цінних паперів на акції підприємства);
- група методів збільшення позичкового капіталу підприємств (розміщення корпоративних облігацій підприємства на національному та міжнародному ринках; одержання підприємством вексельного комерційного кредиту; одержання позичкового капіталу);
- група методів оптимізації структури активів підприємства (дисконтування дебіторської заборгованості підприємства; застосування товаророзпорядчих цінних паперів; одержання підприємством основних засобів у лізинг).

Для підвищення фінансової стійкості та платоспроможності підприємств необхідно раціонально та ефективно використовувати наявні фінансові ресурси. З цієї причини поняття «ефективне використання фінансових ресурсів» повинно мати чіткі змістовні та кількісні положення.

Більшість економістів вважають ефективністю результати, отримані від будь-якої діяльності, порівняно з понесеними витратами або використаними ресурсами. Ефективність використання фінансових ресурсів можна оцінити шляхом порівняння отриманої виручки з обсягом фінансових ресурсів. Отже, комплексним показником оцінки ефективності використання фінансових ресурсів є коефіцієнт окупності ресурсів. Узагальнюючий показник ефективності використання фінансових ресурсів відображає формула (1.1):

$$K_{\phi p} = \frac{A + Z + \Pi}{\Phi_{oc} + \Phi_{ob}}, \quad (1.1)$$

де $K_{\phi p}$ – коефіцієнт використання фінансових ресурсів;

A – амортизаційні відрахування;

Z – заробітна плата працівників підприємства;

Π – валовий прибуток, отриманий підприємством;

Φ_{oc} – середньорічна вартість основних засобів;

Φ_{ob} – середньорічна вартість оборотних засобів підприємства.

Тому ефективність використання фінансових ресурсів підприємства слід розглядати через рівень фінансової діяльності, рівень фінансового забезпечення та рівень ділової активності.

Оскільки ефективність – це здатність давати ефект, то ефективність процесу, проекту тощо визначається як відношення ефекту, результату до витрат на забезпечення цього результату [23], у разі координації внутрішнього та зовнішнього контролю актуальним є визначення того, скільки суб'єкт підприємства заплатив за внутрішній та зовнішній контроль, а також вплив на суб'єкта підприємства внутрішнього та зовнішнього контролю. ці витрати. Відповідно до наведеного класичного визначення ефективності, її можна виразити в математичній формі (1.2):

$$E_{\phi} = \frac{\sum E}{B_{вк} + B_{зк}}, \quad (1.2)$$

де E_{ϕ} – ефективність контролю;

E – ефект від проведення контролю;

$B_{вк}$ – витрати на проведення внутрішнього контролю;

$B_{зк}$ – витрати на проведення зовнішнього контролю.

Запропонована формула є математичним відображенням постійного визначення ефективності в економіці. Через мінливість і неоднозначність

визначення факторів вона не набула широкого застосування в управлінні. За законами математики її необхідно визначати в одна одиниця вимірювання. Відповідно до визначень і формул для розрахунку ефективності контролю найбільше наукове і практичне значення має визначення ефективності контролю (внутрішнього, зовнішнього, внутрішнього та зовнішнього). Це означає, що якщо говорити про синергію внутрішнього та зовнішнього контролю, то існує нагальна потреба у виявленні синергії [33].

Враховуючи, що розрахунок вартості проведення цих двох контролів не представляє значної складності з практичної точки зору (виконується простими розрахунками), основним показником для оцінки результатів внутрішньої та зовнішньої синергії є ефект, який безпосередньо впливає на ефективність контролю. Ефекти – це результати, досягнуті в різних формах прояву – матеріальній, грошовій, соціальній.

З математичної точки зору ефекти контролю — це прості алгебраїчні розрахунки всіх видів ефектів, отриманих завдяки синергії внутрішнього та зовнішнього контролю: економічного, соціального тощо. Водночас методика розрахунку соціального ефекту також вкрай розпливчата. Оскільки методи розрахунку сумарних ефектів передбачають зведення показників до однієї одиниці виміру, виникає нагальна потреба у можливостях і методах визначення соціальних ефектів. Незважаючи на певні розробки в цьому напрямку, на практиці соціальний вплив визначається спрощеним ранжируванням методом визначення того, чи існує такий вплив (чи дає певний вплив у певних точках, місцях).

У разі перманентних кризових явищ прогресивні світові провідні компанії дивляться не тільки на фінансову звітність на певні показники, які вказують на ініціативи сталого розвитку та корпоративну відповідальність [49].

Тому одним із головних завдань синергії внутрішнього та зовнішнього контролю є надання обґрунтованої та максимально об'єктивної інформації з широкого кола питань, яка є основою для прийняття управлінських рішень у рамках процесів, що використовуються компанією. фінансові ресурси та оцінка їх ефективності.

Висновки до розділу 1

В сучасних умовах розвитку економіки України підприємства змушені самотійно приймати рішення для ефективного розвитку. Головне завдання кожного бізнесу – забезпечити кошти. Тому вся система управління повинна приділяти особливу увагу організації фінансування, джерелам фінансування та їх розподілу.

Система фінансових ресурсів підприємства є інструментом досягнення підприємствами своїх головних цілей – збільшення власного капіталу та отримання прибутку.

Підприємства повинні завжди ретельно прораховувати в кожному конкретному випадку зручність чи недоцільність використання залучених фінансових ресурсів.

В умовах ринкової економіки важливість фінансових ресурсів може допомогти підприємствам оптимізувати структуру утворення та нарощувати виробничий потенціал, а також фінансування поточної господарської діяльності.

Розмір і структура фінансових ресурсів залежать від обсягу виробництва та його ефективності. Постійне зростання виробництва та підвищення ефективності є основою збільшення фінансових ресурсів компанії. У свою чергу, зростання виробництва та ступінь його ефективності залежать від обсягу фінансових ресурсів, вкладених у виробничу сферу.

Розділ 2. Аналіз процесу управління фінансовими ресурсами ДП «АНТОНОВ»

2.1. Загальна характеристика діяльності ДП «АНТОНОВ»

Державне підприємство «АНТОНОВ» — авіабудівне підприємство, що складається з конструкторського бюро, лабораторного комплексу, дослідно-дослідного заводу та комплексу розробки та сертифікації випробувань літаків. Сьогодні підприємство реалізує повний цикл виробництва сучасних літаків.

Авіаційна промисловість, у тому числі ДП «АНТОНОВ», є однією з пріоритетних галузей економіки України. Авіаційна галузь є важливою складовою у забезпеченні інтересів України в оборонній та військово-політичній сферах, а також у створенні ефективної транспортної інфраструктури в національній економіці. Авіаційна промисловість може проектувати та виготовляти складну наукову та високотехнологічну експортну продукцію з високою доданою вартістю, забезпечувати якісні можливості працевлаштування та стимулювати розвиток інших промислових, наукових та освітніх секторів країни.

Державне підприємство "АНТОНОВ" є головною науковою організацією української авіаційної техніки та входить до переліку державних об'єктів стратегічного значення для економіки та безпеки країни.

Стратегія розвитку ДП «АНТОНОВ» передбачає комплекс заходів науково-технічного, організаційного та фінансово-економічного характеру, пов'язаних між собою цілями, завданнями, термінами та ресурсами для забезпечення досягнення основних цілей ДП «Антонов». виконати. Головною метою стратегії на 2020-2024 роки є відновлення серійного виробництва літаків серії Ан-1х8 на основі імпортозаміщення та вдосконалення конструкції [13].

Метою цієї стратегії є забезпечення досягнення запланованих результатів діяльності компанії при збереженні довгострокової конкурентоспроможності на період 2020-2024 років.

Місією ДП «АНТОНОВ» є задоволення потреб вітчизняних та зарубіжних споживачів у сучасних та надійних розробках АТ, постачання конкурентоспроможних повітряних суден та інших АТ, забезпечення чартерних перевезень повітряним транспортом, надання високоякісних послуг.

Місія ДП «АНТОНОВ» полягає в задоволенні вітчизняних та іноземних споживачів у розвитку сучасних, надійних АТ, постачанні конкурентоспроможних літаків та інших АТ, наданні чартерних авіаперевезень, наданні якісних послуг з технічного обслуговування та ремонту авіаційної техніки тощо.

Організаційна структура державного підприємства «АНТОНОВ» складається з ієрархічних ланцюжків, які встановлюють пряме (адміністративне) підпорядкування керівників і структурних підрозділів та їх угруповання з урахуванням їх спеціалізації, зв'язку та інтеграції бізнес-процесів підприємства.

Організаційна структура ДП «АНТОНОВ» складається з ієрархічних ланцюжків, які встановлюють пряму (адміністративну) приналежність керівників і структурних підрозділів та їх угруповань з урахуванням спеціалізації, зв'язку та інтеграції бізнес-процесів підприємства.

Структура підприємства являє собою матрицю, яка орієнтована на продукт і може ефективно використовувати ресурси підприємства та більш чітко визначати сегменти ринку та конкретних клієнтів.

Функціональні менеджери відповідають за вертикальну комунікацію та інтеграцію процесів у відповідних функціональних сферах. Директор проекту координує горизонтальну інтеграцію процесів, використання ресурсів (фінансових, матеріальних, людських) для досягнення цілей окремих проектів та їх фаз і діє відповідно до принципів управління проектами.

Організаційна структура державного підприємства "Антонов" є одиничною. Це дозволяє компаніям зосередитися на конкретних продуктах, споживачах або регіонах, що допомагає компаніям прискорити реакцію на зміни зовнішнього середовища [48].

Темою заходу компанії є створення та випробування нових дослідних зразків наступних типів авіаційної техніки та літаків:

- транспортні літаки-амфібії та транспортні літаки;
- Пасажирські, вантажні, відкриті літаки;
- Літаки багатоцільового та спеціального призначення;
- Авіаносці аерокосмічних систем.

Вид діяльності:

– Розробка та будівництво нових літальних апаратів (крім того: науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, створення дослідних зразків, наземні та льотні випробування зразків, сертифікація, авторський супровід серійного виробництва та експлуатації);

– виконання науково-виробничих робіт по наземній техніці;

– Модифікація раніше виготовлених літаків;

– Забезпечувати експлуатаційну підтримку та інжиніринг для продовження терміну служби експлуатаційних літаків;

– підготовка та перепідготовка льотного та технічного персоналу;

– Міжнародні чартерні вантажні перевезення, в тому числі нестандартні.

У 2020 році компанія встановила систему IT-Enterprise – повнофункціональну ERP-, MRP II-, MES-, APS-, EAM-, SCM- та CRM систему, яка охоплює всі аспекти корпоративної діяльності та забезпечує управління пакетом підприємства. Впровадження нової системи дозволяє скоротити час узгодження та оплати на ДП «Антонов», час узгодження документів (від створення до підпису) та час обслуговування документів компанією.

Пандемія COVID-19 та карантинні обмеження, природно, внесли корективи в роботу та фінансові показники компанії. Зміна термінів поставки запчастин призвела до затримок роботи компанії та нездатності виконувати замовлення вчасно. При тимчасовому безпідставному переведенні більшості працівників умови оплати становили не менше 2/3 посадового окладу, і компанія була змушена залучати кошти саме для виплати заробітної плати в цей період. Виробничі потужності скорочуються. Також необхідно залучити ресурси для забезпечення дотримання всіх карантинних вимог і норм.

24 лютого 2022 р., в день початку масштабного наступу РФ на Україну був атакований аеродром «Київ-Антонов-2», де проводяться випробувальні польоти літаків «АН» та який є місцем базування літаків «Авіаліній Антонова». Коли ЗСУ звільнили від російських окупантів Гостомель, виявилось, що після перебування «російського миру», аеродрому та літакам що там базувалися завдано значних пошкоджень. Знищено літаки Ан-26, Ан-74, Ан-225 та адмінбудівлю. Значно пошкоджено літаки Ан-12, Ан-22, Ан-28, Ан-132D та Ан-124-100-150, ангари, всі інші об'єкти інфраструктури.

Служба безпеки України встановила, що у січні-лютому 2022 року колишній генеральний директор ДП «АНТОНОВ» Сергій Бичков закриттям Нацгвардії доступ на аеродром у Гостомелі та завадив зведенню укріплень.

Слідчі також вважають, що саме недбалість Бичкова призвела до втрати літака «Мрія», адже судно могло полетіти у Німеччину задовго до 24 лютого. У березні 2023 року Сергія Бичкова заарештували, а у квітні йому офіційно висунули підозру за втрату Ан-225 «Мрія» та збитки, завдані ДП «АНТОНОВ» на суму на 8,4 млрд грн.

Для того, щоб оцінити ефективність підприємства, оптимальне використання активів і управління поточними зобов'язаннями, необхідно проаналізувати його фінансово-господарську діяльність. Охарактеризуємо основні фінансово-економічні показники діяльності ДП «Антонов» у 2020-2023 роках на основі фінансової звітності підприємства, наведеної у додатку.

Можна розпочати аналіз з вивчення стану власного капіталу компанії, який включає зареєстрований капітал, додатковий капітал, резервний капітал і нерозподілений прибуток. Статутний капітал ДП «Антонов» оцінюється як загальна вартість інвестицій, здійснених державою як власником, що пояснює його постійну величину протягом досліджуваного періоду, оскільки всі зміни відбуваються відповідно до рішень Кабінету Міністрів України. Підприємство також має резервний (страховий) фонд у розмірі не менше 25% розміру статутного фонду, а розмір резервного фонду, що щорічно вилучається, становить не менше 5% чистого прибутку.

Чистий прибуток підприємства використовується для:

- 30% відрахування до державного бюджету (виплачується як учасник Укроборонпрому, дивіденди державі) [2];
- Створити спеціальні (цільові) фонди та визначити їх у річному фінансовому плані підприємства.

Оскільки підприємство є державною формою власності, прибуток не може використовуватися на напрями, не передбачені фінансовим планом. У разі потреби за погодженням з ДК «Укроборонпром» відповідні шахти включаються до фінансового плану підприємства [1].

На рис. 2.1. представлено динаміку змін позикового та власного капіталу ДП «Антонов» за 2020-2022 рр.

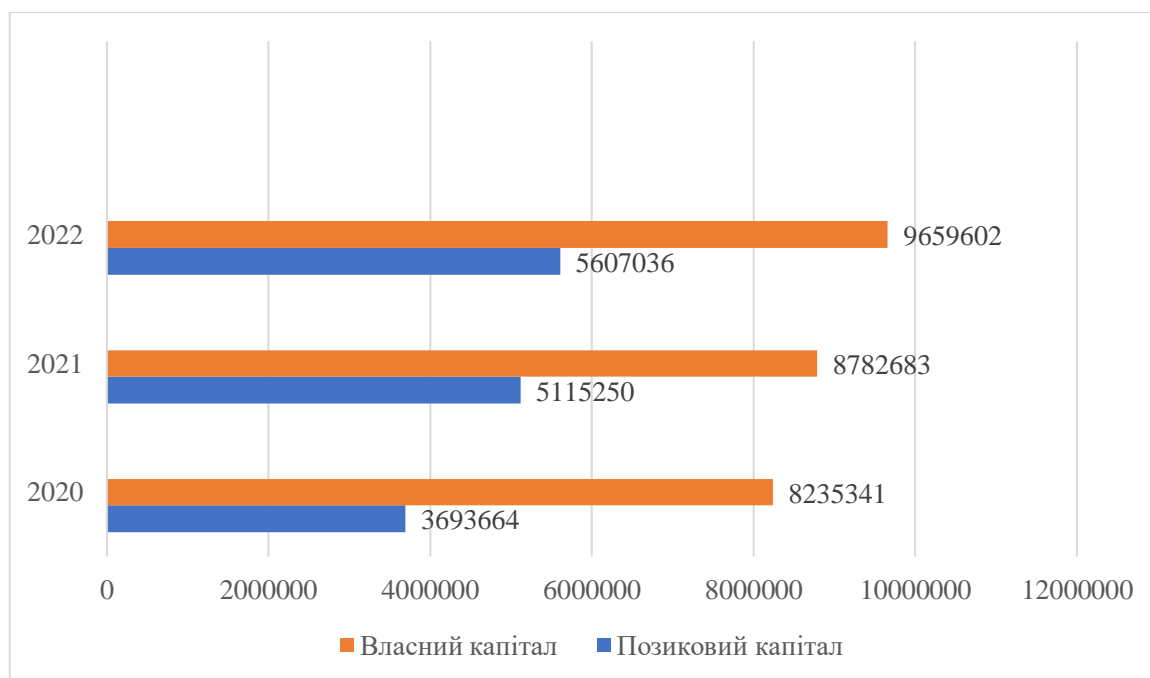

Рис. 2.1 – Динаміка змін капіталу ДП «АНТОНОВ» за 2020 - 2022 рр.
Джерело: Дані сформовані на основі звітності ДП «АНТОНОВ» (Додатки 1,3,5).

Згідно з наведеними даними, можна побачити, що як позиковий капітал, так і власний капітал ДП «Антонов» зросли протягом трьох років (2020–2022). Це може означати, що підприємство успішно залучає додаткові фінансові ресурси для розвитку своєї діяльності за допомогою внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування.

Зростання власного капіталу є позитивним явищем, оскільки воно може свідчити про покращення фінансового стану підприємства та його здатність самостійно фінансувати свою діяльність без значного залучення зовнішніх джерел фінансування.

Також слід відзначити, що збільшення позикового капіталу може бути пов'язане з необхідністю додаткового фінансування для здійснення певних проектів або розширення бізнесу. Однак, важливо управляти цим зростанням з урахуванням можливих ризиків, пов'язаних з погашенням позикових зобов'язань у майбутньому.

Тому збільшення власного капіталу за рахунок нерозподіленого прибутку є позитивним явищем, адже 30%, які відраховуються від чистого прибутку та сплачуються до державного бюджету, фактично є дивідендами, тому підприємство не затягуватиме виплату. Крім того, оскільки всі цільові фонди відображаються як частина нерозподіленого прибутку та розкриваються в примітках, можна відзначити розумне використання чистого прибутку компанії. Збільшення нерозподіленого прибутку означає, що прибуток, отриманий протягом звітного періоду, все ще надходить, додаючи ресурси компанії.

Динаміку зміни активів підприємства за 2020-2023 рр. можна прослідкувати на рис. 2.2.

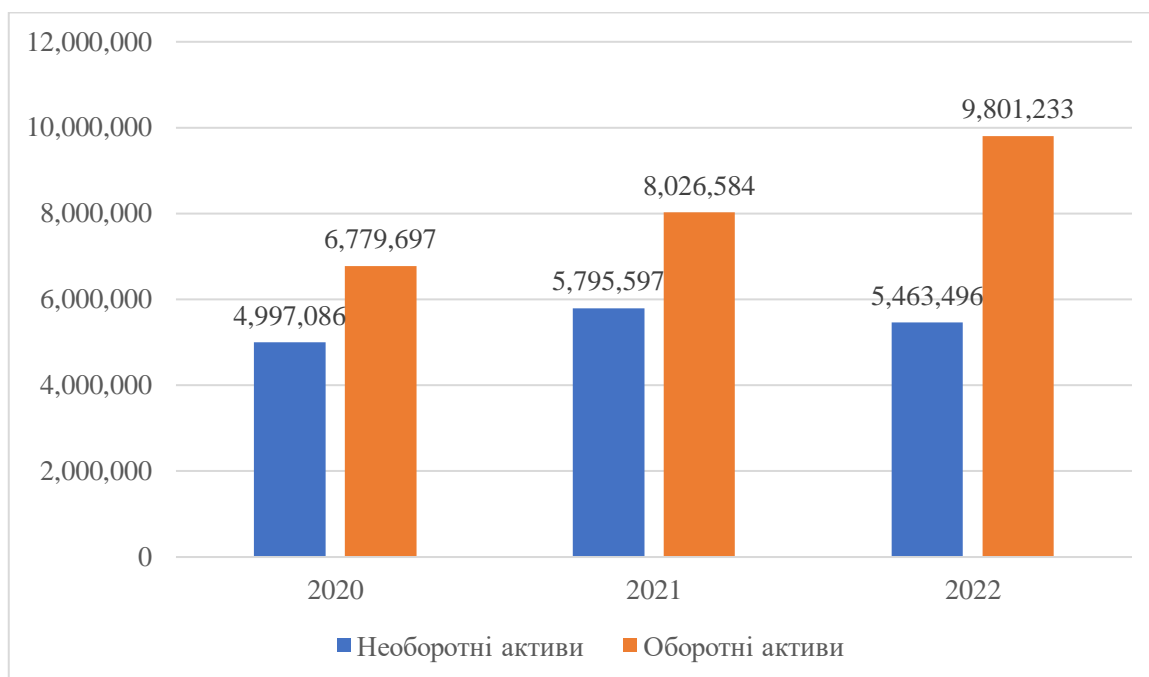

Рис. 2.2 – Динаміка змін активів ДП «АНТОНОВ» за 2020-2022 рр.
Джерело: Дані сформовані на основі звітності ДП «АНТОНОВ» (Додатки 1,3,5).

Отже, з наведених вище даних можна зробити кілька висновків про стан необоротних та оборотних активів підприємства протягом трьох років:

1. Необоротні активи: Загалом видно, що обсяг необоротних активів в 2021 році порівняно з 2020 роком збільшився на 15,97%, але в 2022 році спостерігається зменшення на 5,7% в порівнянні з попереднім роком. Це може вказувати на те, що підприємство може бути в процесі реструктуризації своїх необоротних активів або оптимізації свого ділового портфеля.

2. Оборотні активи: Обсяг оборотних активів зростав з 2020 по 2022 рік, що може свідчити про збільшення обсягу ресурсів, які підприємство вкладає в свою поточну діяльність. Це може бути пов'язано з розширенням бізнесу або збільшенням обсягів виробництва.

Загалом, зростання оборотних активів, сполучене зі зменшенням необоротних активів, може вказувати на те, що підприємство фокусується на оптимізації свого активного капіталу і забезпеченні ефективнішого використання своїх ресурсів.

Наглядно динаміку змін основних показників фінансових результатів ДП «АНТОНОВ» за 2020-2022 рр. можна представити на рис. 2.3.

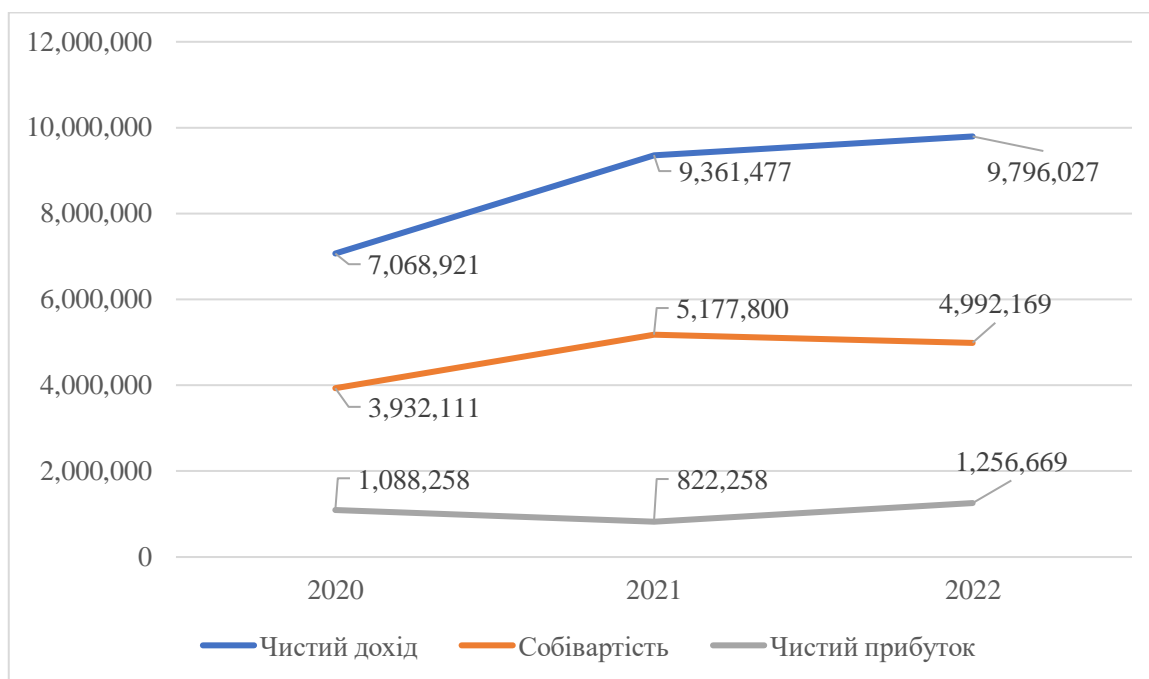

Рис. 2.3 – Динаміка змін основних показників фінансових результатів ДП «АНТОНОВ» за 2020 – 2022 рр.

Джерело: Дані сформовані на основі звітності ДП «АНТОНОВ» (Додатки 2, 4, 6).

Отже, на підставі наведених вище даних можна зробити наступний висновок про стан фінансових показників підприємства протягом трьох років:

1. Чистий дохід: Спостерігається стабільний ріст чистого доходу від року до року, що може свідчити про зростання обсягу продажів і виручки від основної діяльності підприємства протягом цього періоду.

2. Собівартість: Спостерігається зростання собівартості товарів або послуг, яке може бути пов'язане зі збільшенням витрат на виробництво або постачання товарів. Однак, цей ріст не впливає на загальну прибутковість компанії.

3. Чистий прибуток: За винятком зменшення на 24,44% у 2021 році, чистий прибуток збільшився з 2020 по 2022 рік, можна сказати що зростання чистого прибутку свідчить про те, що компанія ефективно управляє витратами та операційними витратами.

Загалом, зростання чистого доходу і чистого прибутку в той час, коли собівартість також зростає, може свідчити про ефективне управління витратами і прибутковістю підприємства.

На рис. 2.4 графічно зображені розрахунки фінансових коефіцієнтів.

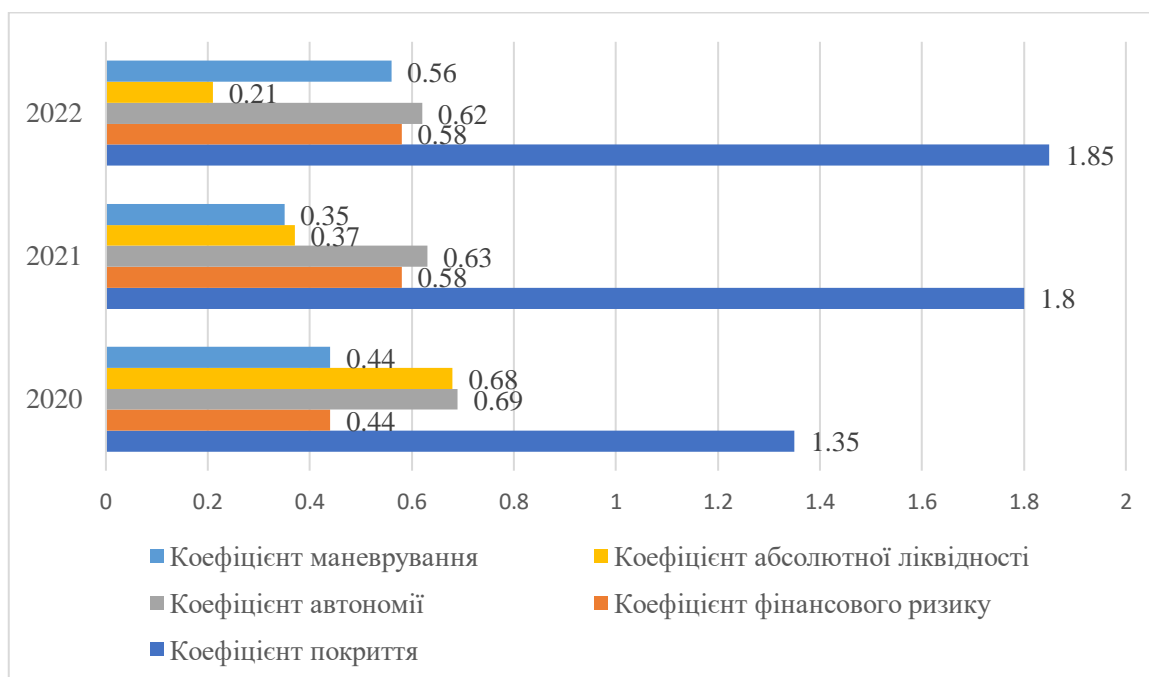

Рис. 2.4 – Динаміка фінансових коефіцієнтів ДП «АНТОНОВ» за 2020 – 2022 рр.

Джерело: Дані сформовані на основі звітності ДП «АНТОНОВ» (Додатки 1-6).

Отже, дивлячись на дані які наведені на рис. 2.4, можна зробити наступні висновки щодо фінансового стану підприємства протягом 2020-2022 років:

Коефіцієнт покриття збільшився з 1,35% в 2020 році до 1,85% в 2022 році, що свідчить про позитивний тренд у здатності підприємства покривати свої фінансові зобов'язання за рахунок заробітку до оподаткування та інших фінансових показників.

Коефіцієнт фінансового ризику залишився на стабільному рівні 0,58% протягом 2021 і 2022 років, що вказує на збереження балансу між забезпеченням діяльності підприємства достатньою кількістю боргових зобов'язань та уникненням перевищення межі фінансового ризику.

Коефіцієнт автономії показав послаблення з 0,69% в 2020 році до 0,62% в 2022 році, що може вказувати на збільшення залежності від зовнішнього фінансування та підвищений фінансовий ризик для підприємства.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності зменшився з 0,68% в 2020 році до 0,21% в 2022 році, що вказує на зниження здатності підприємства швидко конвертувати свої активи в грошові кошти для покриття поточних зобов'язань.

Коефіцієнт маневрування збільшився з 0,44% в 2020 році до 0,56% в 2022 році, що свідчить про здатність підприємства ефективно використовувати свої активи для генерації продукції або послуг.

Розглянемо показники майнового стану ДП «АНТОНОВ» станом на 2020-2022 роки. Наведені дані можна спостерігати у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.

Аналіз показників майнового стану ДП «АНТОНОВ»

№	Показники	2020	2021	2022
1	Частка оборотних виробничих фондів в обігових коштах	46.14	43.99	42.97
2	Частка основних засобів в активах	36.83	32.04	23.65
3	Коефіцієнт зносу основних засобів	23.11	25.77	39.95
4	Коефіцієнт оновлення основних засобів	0.04	0.47	0.72
5	Частка довгострокових фінансових інвестицій в активах	0.004	0.003	0.003
6	Частка оборотних виробничих фондів в активах	26.22	25.41	27.45
7	Коефіцієнт мобільності активів	1,35	1.38	1.79

Джерело: Дані сформовані на основі звітності ДП «АНТОНОВ» (Додатки 1-6).

Отже, дивлячись на дані які наведені в таблиці 2.1. можна зробити наступні висновки:

Частка оборотних виробничих фондів в обігових коштах знизилась з 46.14% у 2020 році до 43.99% у 2021 році, а потім до 42.97% у 2022 році, що може свідчити про неефективне використання оборотних активів у процесі виробництва.

Частка основних засобів в активах знизився з 36.83% у 2020 році до 32.04% у 2021 році, а потім до 23.65% у 2022 році. Це може свідчити про зменшення інвестицій у придбання основних фондів або амортизацію існуючих активів.

Коефіцієнт зносу основних фондів зростає з 23.11% у 2020 році до 25.77% у 2021 році та до 39.95% у 2022 році, що може свідчити про підвищений рівень зносу основного засобу та його погіршення стану.

Коефіцієнт оновлення основних фондів мало коливається із року в рік: від 0.04% у 2020 році до 0.47% у 2021 році та 0,72% у 2022 році. Це може свідчити про недостатнє оновлення чи модернізацію основних засобів.

Частка довгострокових фінансових інвестицій в активах майже не змінилась за три роки складаючи близько 0.003%, що може означати стабільність довгострокової фінансової стратегії компанії.

Частка оборотних виробничих фондів в активах незначно змінилася за три роки, впавши з 26.22% у 2020 році до 25.41% у 2021 році, а потім збільшившись до 27.45% у 2022 році, що може свідчити про незначну зміну складу активів компанії.

Коефіцієнт мобільності активів зріс з 1.35% у 2020 році до 1.38% у 2021 році та додатково зріс до 1.79% у 2022 році, що може свідчити про покращення ліквідності компанії та здатності швидко конвертувати активи в готівку.

У цілому, аналізуючи дані показники, можна зробити висновок, що підприємство ДП «АНТОНОВ» характеризується зниженням ефективності використання оборотних і основних засобів, а також погіршенням стану основних засобів. Значні зміни в оборотності активів також можуть свідчити про фінансові проблеми або корпоративну реструктуризацію.

Також проведемо аналіз звіту про фінансові результати ДП «АНТОНОВ» за 2020-2022 роки. Проведений аналіз можна спостерігати у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2.

Аналіз звіту про фінансові результати ДП «АНТОНОВ» за 2020-2022 рр.

№	Показник	2020	2021	2022
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7068921	9361477	9796027
2	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	3932111	5177800	4992169
3	Валовий: прибуток	3136810	4183677	4803858

Продовження таблиці 2.2.

4	Інші операційні доходи	1046201	559799	1001201
5	Адміністративні витрати	224885	318915	479232
6	Інші операційні витрати	1580902	3267950	2001993
7	Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2313109	1064530	3296405
8	Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	1341841	1024126	1559572
9	Чистий фінансовий результат: прибуток	1088258	822258	1256669

Джерело: Дані сформовані на основі звітності ДП «АНТОНОВ» (Додатки 1,3.5).

Отже, аналізуючи наведені показники за 2020-2022 роки, можна зробити наступні висновки:

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) збільшився з 7 068 921 у 2020 році до 9 796 027 у 2022 році, що свідчить про позитивну динаміку розвитку бізнесу, оскільки виручка за цей період зросла.

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) також збільшилась з 3 932 111 у 2020 році до 4 992 169 у 2022 році. Зростання собівартості може впливати на прибуток компанії, оскільки вона вказує на зростання витрат на виробництво.

Валовий прибуток збільшився з 3 136 810 у 2020 році до 4 803 858 у 2022 році, це робить показник позитивним, оскільки вказує на збільшення прибутку з огляду на витрати.

Інші операційні доходи зменшилися з 1 046 201 у 2020 році до 1 001 201 у 2022 році. Це може бути пов'язано з різними факторами, такими як зміни в корпоративній стратегії або у зовнішніх економічних умовах.

Адміністративні витрати зросли з 224 885 у 2020 році до 479 232 у 2022 році, що може вказувати на збільшення адміністративних витрат, які можуть бути пов'язані з розширенням бізнесу або ростом компанії.

Інші операційні витрати зменшилися з 1 580 902 у 2020 році до 2 001 993 у 2022 році, яке означає зниження цього показника та може бути позитивним знаком, оскільки це свідчить про ефективне управління витратами.

Фінансові результати від операційної діяльності зросли з 2 313 109 у 2020 році до 3 296 405 у 2022 році. Це позитивний показник, оскільки свідчить про збільшення прибутку від основної діяльності підприємства.

Фінансові результати до оподаткування за 2022 рік також зросли до 1 559 572 з 1 341 841 у 2020 році. Це означає, що прибуток підприємства до оподаткування збільшився.

Чисті фінансові результати (прибуток після оподаткування) також зріс з 1 088 258 у 2020 році до 1 256 669 у 2022 році. Це демонструє здатність підприємства зберігати та збільшувати прибуток без податкових наслідків.

Загалом трирічні фінансові показники підприємства демонструють позитивну динаміку. Збільшення чистого прибутку, валового прибутку та фінансових показників свідчить про покращення розвитку бізнесу та фінансової стабільності компанії. Однак збільшення витрат, особливо адміністративних витрат, може вимагати уваги до ефективного управління витратами в майбутньому.

Проведемо оцінку показників фінансової стійкості ДП «АНТОНОВ» за 2020-2022 роки.

Таблиця 2.3.

Аналіз показників фінансової стійкості підприємства за 2020-2022 роки

№	Показники	2020	2021	2022
1	Власні обігові кошти, тис.грн.	3 597 175	3 070 859	5 359 216
2	Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	0,28	0,39	0,55
3	Маневреність робочого капіталу	0,85	1,12	0,77
4	Маневреність власних обігових коштів	0,57	0,57	0,17

Продовження таблиці 2.3.

5	Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами	1,17	0,89	1,28
6	Коефіцієнт покриття запасів	1,85	1,80	1,85
7	Коефіцієнт фінансової незалежності	0,69	0,63	0,62
8	Коефіцієнт фінансової залежності	1,44	1,58	1,58
9	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,44	0,35	0,56
10	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,30	0,36	0,37
11	Коефіцієнт фінансування	2,22	1,71	1,70
12	Коефіцієнт фінансової стійкості	0,73	0,64	0,71

Джерело: Дані сформовані на основі звітності ДП «АНТОНОВ» (Додатки 1,3,5).

Отже, аналізуючи наведені у таблиці 2.3. показники можна зробити наступні висновки:

Власні обігові кошти збільшилися з 3 597 175 тис. грн. у 2020 році до 5 359 216 тис. грн. у 2022 році, що може свідчити про зростання фінансової бази підприємства.

Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами показав стабільне зростання з 0,28% в 2020 році до 0,55% у 2022 році, що свідчить про покращення фінансової стійкості компанії.

Маневреність робочого капіталу показала деяку зміну, збільшившись до 1,12% у 2021 році і зменшившись до 0,77% у 2022 році, що може вказувати на коливання управління оборотними активами.

Маневреність власних обігових коштів знизилася значно у 2022 році до 0,17%, що може вказувати на складнішу фінансову ситуацію підприємства та можливі проблеми управління ліквідністю.

Коефіцієнт покриття запасів показав стабільну тенденцію протягом трьох років, що свідчить про збалансованість управління запасами.

Коефіцієнт фінансової незалежності показав деяке зниження протягом трьох років, що може вказувати на зростання залежності компанії від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт фінансової залежності показав збільшення протягом трьох років, що може вказувати на зростання використання зовнішніх джерел фінансування для забезпечення діяльності компанії.

Коефіцієнт фінансової стійкості показав деяке коливання у 2021 році зменшившись до 0,64% та його подальше зростання у 2022 році до 0,71%, що може свідчити про зміну у відношенні між власним та залученим капіталом.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу показав зниження у 2021 році до 0,35», але також він збільшився у 2022 році до 0,56%, що може вказувати на нестабільність управління власним капіталом компанії.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу показав збільшення протягом трьох років, що може вказувати на зростання залежності компанії від позикових ресурсів.

Коефіцієнт фінансування показав зниження у 2021 році до 1,71%, а також до 1,71% у 2022 році може свідчити про певні зміни в стратегії фінансування компанії.

Загалом, комплексний аналіз цих фінансових показників вказує на певні коливання та зміни у фінансовому стані компанії протягом трьох років, що може вказувати на потенційні ризики та можливості для подальшого вдосконалення стратегії управління фінансами.

2.2. Загальна характеристика складу фінансових ресурсів ДП «АНТОНОВ».

Ефективність будь-якої сфери діяльності наряду залежить від кількості та ефективності використання фінансових ресурсів, які виконують роль кровоносної

системи та забезпечують підтримку життєвого рівня компанії. Тому управління фінансами є ключовою функцією будь-якого суб'єкта управління нормально функціонуючим бізнесом. В умовах ринкової економіки ці твердження мають бути першочерговими. Підсумовуючи, за сучасних умов ведення бізнесу ключовою основою для аналізу важливості та місії фінансової діяльності є збір результатів досліджень, системне формування механізмів, розподіл використання капіталу та встановлення цілей для значного підвищення фінансової стабільності та безпеки фінансових підприємств.

Фінансові ресурси підприємства є вартісним відображенням доходів і зовнішніх надходжень, що використовуються суб'єктом господарювання для розрахунку фінансових зобов'язань, здійснення витрат, пов'язаних з відтворенням і мотивацією матеріальних працівників. Фінансові ресурси можуть формуватися за рахунок позикових коштів ззовні та за рахунок власних інвестицій фірми.

Власний та позиковий капітал підприємства, з одного боку, формують фінансові ресурси підприємства та беруть участь у фінансуванні активів підприємства, а з іншого боку, являють собою зобов'язання (довгострокові та короткострокові) перед конкретними власниками - держава, юридичні та фізичні особи. Фінансовою основою підприємства є власний капітал. Власний капітал означає загальну суму коштів, якими володіє компанія та використовуються для формування активів. Умови цього розділу структуровані таким чином, щоб чітко визначити його початкову інвестиційну складову (тобто суму капіталу, інвестованого власником бізнесу у створення бізнесу) та його кумулятивну частку в ефективному економічному процесі. діяльність.

Основне місце належить залученню підприємством додаткового власного (шляхом додаткових внесків учасників у капітал) або пайового (шляхом додаткової емісії та продажу акцій) капіталу в рамках формування власних фінансових ресурсів із зовнішніх джерел. Безоплатну фінансову допомогу окремим підприємствам може надати один із зовнішніх джерел, які формують власні фінансові ресурси (як правило, така допомога надається лише окремим державним підприємствам усіх рівнів). До інших зовнішніх джерел, що формують власні

фінансові ресурси, належать матеріальні активи та нематеріальні активи, які безоплатно передаються підприємству та враховуються на балансі підприємства[1].

Без постійного залучення кредитних ресурсів підприємствам неможливо здійснювати ефективну фінансову діяльність. Використання позикових коштів дозволяє значно розширити сферу господарської діяльності підприємства, забезпечити більш ефективне використання власного капіталу, прискорити формування різноманітних цільових фінансових фондів, а в кінцевому підсумку – підвищити ринкову вартість підприємства [5].

На прикладі ДП «АНТОНОВ» можна проаналізувати динаміку чистого фінансового результату та валового прибутку.

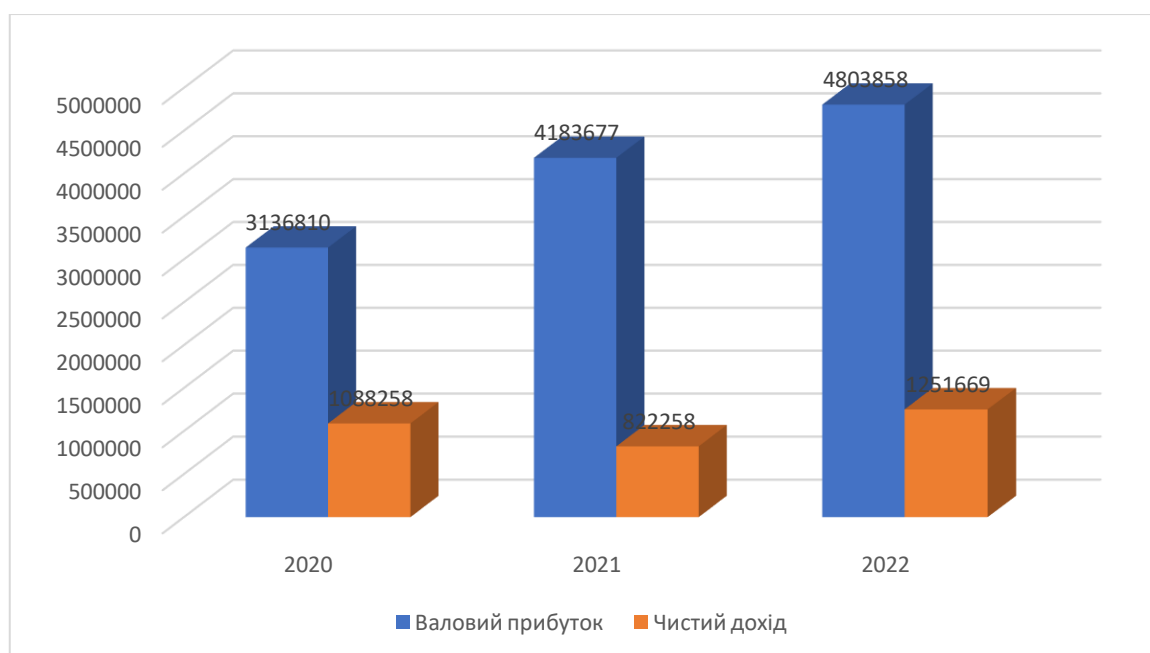

Рис. 2.4. Динаміка чистого фінансового результату та валового прибутку, 2020-2022 рр.

Джерело: Дані сформовані на основі звітності ДП «АНТОНОВ» (Додатки 2,4,6).

Як наведено на рис. 2.1. динаміка валового прибутку з 2020 року (3136810) по 2022 рік (4803858) виріс на 53.14% що є гарним показником.

Що стосується чистого доходу то у 2019 році то він зменшився на 266 000 тис.грн., або ж на 24.44% у порівнянні з 2018 роком, а у 2020 році він знову зріс на 52.22%, що показує його збільшення.

Ліквідність балансу є ступенем покриття зобов'язань підприємства активами, термін перетворення яких у грошові кошти відповідає терміну погашення зобов'язань. Ліквідність балансу має вплив на платоспроможність компанії, її ефективність. Основна ознака ліквідності – це формальне перевищення вартості оборотних активів над короткостроковими пасивами. І чим більше це перевищення, тим сприятливіший фінансовий стан має заклад з позиції ліквідності.

Розглянемо таблицю де наведена оцінка платоспроможності підприємства за 2020-2022 роки.(табл. 2.4.)

Таблиця 2.4.

Оцінка платоспроможності підприємства за 2020-2022 роки

№	Показники	2020	2021	2022
1	Коефіцієнт поточної ліквідності, %	2.28	1.69	2.36
2	Коефіцієнт ліквідності швидкої, %	1.22	0.94	1.34
3	Коефіцієнт ліквідності абсолютної, %	0.71	0.38	0.22
4	Співвідношення Короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості, %	0.64	0.75	2.46

Джерело: Дані сформовані на основі звітності ДП «АНТОНОВ» (Додатки 1,3,5).

Аналізуючи таблицю 2.4. можна зробити наступні висновки:

З 2020 по 2022 рік коефіцієнт поточної ліквідності зріс з 2.28% до 2.36%, що може свідчити про те, що підприємство покращило свою здатність покривати поточні зобов'язання оборотними активами.

Коефіцієнт ліквідності швидкої в 2020-2022 роках знизився з 1.22% до 1.34%. Це може бути ознакою зростаючої залежності підприємства від запасів чи інших неліквідних активів, що означає зниження коефіцієнта і може свідчити про проблему зі здатністю підприємства швидко конвертувати активи в готівку.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності суттєво знизився з 0.71% до 0.22% за три роки, що може свідчити про підвищення ризику неплатоспроможності підприємства, оскільки її здатність погасити борг зменшується. Підприємство може мати труднощі з підтриманням достатньої кількості готівки для виконання своїх негайних зобов'язань.

Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості показує, що цей показник різко зріс з 0.64% у 2018 році до 2.46% у 2020 році. Це може свідчити про збільшення прострочення оплати власних зобов'язань підприємства або збільшення дебіторської заборгованості. За таких горизонтальних співвідношень здатність підприємства управляти своїм капіталом і потоками фінансування може стати проблематичною.

На підставі аналізу цих показників можна зробити висновок, що поточна ситуація з ліквідністю підприємства покращилася, але водночас зростає ступінь залежності від запасів і частка короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості. Крім того, зниження показників абсолютної ліквідності може свідчити про потенційні проблеми з неплатоспроможністю.

Підприємство будь-якої форми власності під час своєї діяльності здійснює певні витрати (матеріальних, нематеріальних, грошових і трудових ресурсів), пов'язані з простим і розширеним відтворенням основних та оборотних засобів, виробництвом і реалізацією продукції, наданням послуг, виконанням робіт, соціальним розвитком колективу тощо.

Для визначення ліквідності балансу аналізованого періоду розраховані показники варто зіставити між собою відповідно до активів і пасивів.

Таблиця 2.5.

Аналіз активів за 2020-2022 роки

Показник	2020	2020	2022
A1	2 116 234	1 808 260	943 129
A2	1 405 034	2 448 711	3 740 163
A3	2 623 219	2 904 547	3 899 177
A4	5 148 824	5 870 915	5 538 658

Джерело: Дані сформовані на основі звітності ДП «АНТОНОВ» (Додатки 1,3,5).

Отже, звернувши увагу на показники з таблиці 2.5. можна зробити певні висновки щодо динаміки кожного з них:

Показник А1: У 2020 році значення показника становило 2 116 234, у 2021 році зменшилось до 1 808 260, а в 2022 році ще більше зменшилося до 943 129.

Показник А2: У 2020 році значення показника було 1 405 034, у 2021 році значно зросло до 2 448 711, а в 2022 році збільшилося до 3 740 163.

Показник А3: У 2020 році значення показника становило 2 623 219, у 2021 році зросло до 2 904 547, а в 2022 році ще більше збільшилося до 3 899 177.

Показник А4: У 2020 році значення показника було 5 148 824, у 2021 році зросло до 5 870 915, а в 2022 році знову зменшилося до 5 538 658.

Загалом зміни цих показників можуть вказувати на коливання у фінансовому стані підприємства. Показники А2 і А3 демонструють стабільне зростання, тоді як показники А1 і А4 показують нерівномірний рух.

Таблиця 2.6.

Аналіз пасивів за 2020-2022 роки

Показник	2020	2021	2022
П1	435 227	379 277	377 237
П2	2 168 040	2 493 116	1 516 716
П3	801 672	2 001 332	2 466 064
П4	8 534 301	9 024 208	10 980 421

Джерело: Дані сформовані на основі звітності ДП «АНТОНОВ» (Додатки 1,3,5).

Отже, за наведеними даними у таблиці 2.6. можна зробити наступні висновки:

Показник П1: Значення показника з 2020 року (435 227) зменшилося до 2021 року (379 277) і залишилося приблизно на тому ж рівні в 2022 році (377 237).

Показник П2: Показник зріс із 2,168,040 у 2020 році до 2,493,116 у 2021 році, але впав дуже значно до 1 516 716 у 2022 році.

Показник П3: Показник зріс із 801 672 у 2020 році до 2 001 332 у 2021 році, а потім продовжив зростати до 2 466 064 у 2022 році.

Показник П4: Показник почався з 8 534 301 у 2020 році, зріс до 9 024 208 у 2021 році і продовжив зростати до 10 980 421 у 2022 році.

Такі коливання можуть вказувати на різні тенденції у виробництві, продажах та інвестиціях підприємства. Падіння показників П2 може вказувати на проблеми або зміни в продажах або інвестиціях, тоді як зростання показників П3 і П4 може свідчити про позитивні зміни у фінансовому стані компанії. Щоб отримати більш чітке уявлення про стан підприємства, слід детально проаналізувати фактори, які спричинили такі зміни.

2.3. Оцінка фінансових результатів діяльності ДП «АНТОНОВ».

Вимірювання та оцінка ефективності є важливими для успішної роботи та розвитку підприємства, що дає змогу проактивно впливати на поточний стан підприємства та тенденції його розвитку, визначати масштаби та напрямки змін, визначати найважливіші фактори зростання, приймати рішення. на зміни та передбачити їх вплив на основні параметри та розробити плани подальшого вдосконалення роботи всього підприємства та його окремих підрозділів.

Метою оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами є визначення можливості подальшого розвитку підприємства шляхом виявлення недоліків в управлінні фінансовими ресурсами та напрямків розвитку для підвищення ефективності.

Оскільки фінансові ресурси підприємства мають здатність трансформуватися в інші види ресурсів (матеріальні, трудові) і їх обсяг визначається зміною статей балансу, слід зробити висновки про комплексність ефективності. Таку оцінку можна дати за допомогою аналізу фінансового стану підприємства, для якого широко використовуються відповідні показники ефективності. Але розрахунок максимальної кількості показників сам по собі не дає інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень. Традиційно ефективність управління фінансовими ресурсами оцінюється за результатами діяльності підприємства

(фінансовий стан, фінансові результати), фактично не враховуючи управлінську частину процесу. На нашу думку, цей факт дає менш об'єктивні результати оцінювання.

Прибуток відображає фінансові результати діяльності, являє собою ефективність виробництва, забезпечує соціально-економічний розвиток, є основним джерелом фінансових ресурсів, фінансовою основою для розширення відтворювальної діяльності, є механізмом захисту від загрози банкрутства та банкрутства. Це основа для зростання ринкової вартості підприємства.

Основною метою управління прибутком є встановлення необхідного співвідношення між формуванням, розподілом, використанням і майбутнім зростанням прибутку для забезпечення стратегічного розвитку підприємства.

Враховуючи основні цілі, система управління прибутком призначена для вирішення наступних завдань:

1. Забезпечити максимізацію прибутку на основі корпоративних можливостей і ринкових умов ведення бізнесу.
2. Визначити резерви збільшення прибутку за рахунок операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, оптимізувати постійні та змінні витрати, раціональність цінової та податкової політики.
3. Оцінити рентабельність операційної діяльності та забезпечити високу якість отриманого прибутку.
4. Забезпечити мінімізацію підприємницьких ризиків.
5. Забезпечити необхідний рівень доходу від інвестиційного капіталу для покриття власникам підприємств.
6. Забезпечити формування достатніх фінансових ресурсів відповідно до стратегічних завдань розвитку компанії за рахунок прибутку.
7. Досягнись стійкого зростання ринкової вартості компанії.
8. Зміцнення конкурентоспроможності підприємства за рахунок підвищення ефективності розподілу і використання прибутку.

В управлінні процесом формування прибутку необхідно враховувати комплекс факторів, які впливають на величину прибутку. Є зовнішні фактори, які не залежать від компанії, і є внутрішні фактори, на які компанія може впливати.

До зовнішніх факторів належать фактори, пов'язані із загальними економічними умовами, рівнем інфляції, кон'юнктурою фінансового ринку, конкуренцією на товарних ринках тощо. Фінансові менеджери повинні враховувати ці фактори, приймаючи бізнес-рішення.

Внутрішні фактори – це об'єкти впливу системи управління підприємством. Їх практичне впровадження сприяє збільшенню прибутку та підвищенню рентабельності бізнесу. До таких факторів належать: обсяг реалізації продукції, собівартість, ціна, якість продукції, вибір і реалізація інвестиційних проектів тощо.

У принципі, якщо зміни в бізнесі не можуть принести дохід/прибуток бізнесу або не можуть зменшити щорічні збитки, отримані бізнесом, тоді вони недійсні.

Для цього було проведено аналіз показників рентабельності фінансових ресурсів ДП «АНТОНОВ» за 2020-2022 роки.

Таблиця 2.7.

Аналіз показників рентабельності ДП «АНТОНОВ» за 2020-2022 роки

№	Показники	2020	2021	2022
1	Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності, %	19,40	7,65	21,48
2	Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком, %	9,54	5,91	8,19
3	Рентабельність власного капіталу, %	14,36	9,36	13,00
4	Рентабельність виробничих фондів, %	14,36	10,29	16,02

Продовження таблиці 2.7.

5	Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від операційної діяльності, %	40,28	40,33	43,86
6	Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації, %	32,74	11,37	33,65
7	Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком, %	16,11	8,78	12,82
8	Коефіцієнт реінвестування	5,14	8,17	6,04
9	Коефіцієнт стійкості економічного зростання	0,73	0,76	0,78
10	Період окупності капіталу, років	10,47	16,90	12,20
11	Період окупності власного капіталу, років	6,95	10,68	7,68

Джерело: Дані сформовані на основі звітності ДП «АНТОНОВ» (Додатки 1-6).

Отже, опираючись на наведені показники з таблиці 2.7. можна зробити наступні висновки:

Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності в 2020 році становила 19,40%, зменшилась у 2021 році до 7,65% і зріс у 2022 році до 21,48%. Зменшення у 2021 році може бути пов'язане зі збільшенням витрат або недоцільним управлінням ресурсами, тоді як підвищення у 2022 році може свідчити про покращення управління.

Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком зменшився з 9,54% у 2020 році до 5,91% у 2021 році, але відновився до 8,19% у 2022 році. Зниження може бути зумовлене збільшенням витрат або недоцільними інвестиціями, а підвищення може бути результатом оптимізації вкладених коштів.

Рентабельність власного капіталу зменшилась з 14,36% у 2020 році до 9,36% у 2021 році, але зросла до 13,00% у 2022 році. Ці зміни можуть бути пов'язані зі зміною стратегії фінансування та інвестування компанії.

Рентабельність виробничих фондів у 2020 році становила 14,36%, зросла до 10,29% у 2021 році і далі до 16,02% у 2022 році. Це може бути результатом ефективнішого використання виробничих активів та вдосконалення виробничих процесів.

Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від операційної діяльності збільшилась з 40,28% у 2020 році до 40,33% у 2021 році і далі до 43,86% у 2022 році. Це може бути результатом ефективнішого управління операційними витратами.

Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації спочатку зменшилась з 32,74% у 2020 році до 11,37% у 2021 році, але зросла до 33,65% у 2022 році. Це може бути пов'язане зі змінами в стратегії ціноутворення та управлінням виробничими процесами.

Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком знизилась з 16,11% у 2020 році до 8,78% у 2021 році, але зросла до 12,82% у 2022 році. Це може бути пов'язано зі змінами в управлінні витратами та оптимізацією ділових процесів.

Коефіцієнт реінвестування змінювався протягом трьох років, що може бути пов'язано з коливаннями в рівні прибутку та стратегії розвитку компанії.

Коефіцієнт стійкості економічного зростання збільшувався протягом усього періоду спостереження, що вказує на стабільність економічного зростання компанії.

В причинах змін періоду окупності капіталу можуть бути пов'язані у стратегії інвестування та розвитку компанії.

Період окупності капіталу змінювався з 10,47 років у 2020 році до 16,90 років у 2021 році, а потім знову зменшився до 12,20 років у 2022 році. Це може бути пов'язано зі змінами у величині інвестицій та рентабельності проектів.

Виходячи з цих показників, можна сказати, що фінансові показники підприємства за останні три роки були нестабільними. Деякі показники у 2022 році

покращилися порівняно з 2021 роком, що може свідчити про покращення стратегій управління. Проте є деякі показники, які погіршилися у 2021 році, що може свідчити про проблеми у цей період.

Висновки до розділу 2

Аналіз фінансових ресурсів підприємства є важливою частиною загальної системи управління підприємством і системою методів накопичення, обробки, перетворення та використання інформації для забезпечення конкурентоспроможності підприємств. Класифікацію фінансових ресурсів за ступенем необхідного аналізу буде наведено на основі кількох характеристик.

Аналіз фінансових ресурсів підприємства передбачає вирішення двох взаємопов'язаних завдань. Перший полягає в отриманні невеликої кількості ключових (найбільш інформативних) параметрів, які об'єктивно описують фінансовий стан.

Друге завдання полягає в аналізі факторів, що впливають на фінансове становище підприємства та можливості змін за отриманими результатами.

Основою ефективного методу аналізу фінансових ресурсів підприємства є правильна послідовність і повне виконання процедур, які дозволять адекватно оцінити ефективність і якість процесу формування, використання та розміщення фінансових ресурсів підприємства.

Аналіз фінансових показників бізнесу показує стан бізнесу та допомагає оцінити фінансові ресурси, необхідні для ефективної роботи.

Аналіз джерел формування фінансових ресурсів ДП «АНТОНОВ» було проведено на основі балансу (форма №1) та звіту про фінансові результати (форма №2) за період 2020 – 2022 рр.

Отже, проаналізувавши та оцінивши джерела, динаміку та структуру формування фінансових ресурсів підприємства, а також напрями використання

коштів, можна зробити висновок, що фінансовий стан підприємства «АНТОНОВ» є нестабільним, але проте воно все ще намагається покращити свій потенціал.

Збільшення оборотних активів у поєднанні зі зменшенням необоротних активів може свідчити про те, що компанія зосереджена на оптимізації свого активного капіталу та забезпеченні більш ефективного використання своїх ресурсів.

Показники майнового стану підприємства свідчать про зниження ефективності використання оборотних і основних засобів та погіршення стану основних засобів. Значні зміни в оборотності активів також можуть свідчити про фінансові проблеми або корпоративну реструктуризацію.

Показники ДП «АНТОНОВ» за 2020-2022 роки демонструють позитивну динаміку. Зростання чистого прибутку, валового прибутку та фінансових показників свідчить про покращення розвитку бізнесу та фінансової стабільності підприємства. Однак зростання витрат, особливо адміністративних витрат, може вимагати у майбутньому уваги до ефективного управління витратами.

На даний момент ситуація з ліквідністю компанії покращилася, але в той же час її залежність від запасів і частка короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості продовжує зростати. Крім того, зниження показників абсолютної ліквідності може сигналізувати про потенційні проблеми з неплатоспроможністю.

Загалом незважаючи на потенційні проблеми та фінансову нестабільність підприємство намагається правильно використовувати свої фінансові ресурси.

Розділ 3. Напрями удосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства

3.1. Напрями оптимізації джерел формування фінансових ресурсів підприємства у сучасних умовах

У період розвитку ринкових відносин в Україні можна помітити, що багатьом підприємствам не вистачає коштів. Це пов'язано з втратою власних коштів внаслідок його неприбуткової діяльності, недосконалістю податкової системи, зростанням інфляції та високою вартістю залучених ресурсів. Недостатність фінансових ресурсів підприємства позначається на його продуктивній діяльності та призводить до виникнення боргів перед працівниками, державою та іншими суб'єктами господарювання.

Великий вплив на забезпечення виробничої діяльності підприємств мають фінансові ресурси, джерела і структури їх фінансування. Достатні фінансові ресурси забезпечують безперервність виробничої діяльності підприємства, оптимізована структура розподілу підвищує конкурентоспроможність продукції та ефективну діяльність, а стабільні джерела роботи підвищують платоспроможність.

Сьогодні фінансові ресурси формуються з нестабільних джерел. Підприємство не має достатнього власного капіталу для забезпечення виробництва. Розміщення власного капіталу не відповідає оптимальним масштабам, що призводить до збільшення матеріальних запасів або дефіциту.

Фінансове планування є фінансовим забезпеченням виробничої діяльності підприємства і допомагає визначити обсяг і джерело фінансових ресурсів, обсяг реалізації продукції та економічний стан підприємства.

Формування структури оптимізації фінансових ресурсів підприємства є складним і важливим елементом формування капіталу підприємства [10].

Підприємства повинні будувати структуру джерел фінансування на основі цілей і стандартів оптимізації. Цих цілей може бути декілька. Постановка цих цілей

залежатиме від встановлення фінансових ресурсів, які використовує бізнес. Такими цілями можуть бути: збільшення доходів власників бізнесу від участі в капіталі, забезпечення контролю над бізнесом тощо.

Виходячи з цих цілей, керівництво компанії зацікавлене в залученні якомога більшої кількості фінансових ресурсів. Залучення цих ресурсів дозволить забезпечити максимальний розвиток підприємства та підтримувати певний рівень прибутковості.

Щоб розширити свій бізнес, підприємству необхідно збільшити власний капітал. Збільшення його суми призведе до скорочення позикових коштів, підвищення його кредитоспроможності та фінансової незалежності [25].

Щоб запобігти підприємствам певні негативні явища недостатнього рівня фінансування, фінансові менеджери змушені формувати політику, спрямовану на джерела корпоративних фінансових ресурсів. Отримання необхідних фінансових ресурсів дозволить підвищити фінансову стійкість і платоспроможність бізнесу [47].

Оптимізація фінансових ресурсів підприємства є одним із важливих завдань фінансового менеджменту. На ефективність формування фінансових ресурсів впливає ефективність корпоративного менеджменту. Рівень управління українським бізнесом низький. Це проявляється в недостатній чесності в питаннях корпоративного управління фінансами, недосконалості системи взаємовідносин між працівниками та керівниками, недостатньому досвіді управління фінансами. Фінансові менеджери не мають навичок фактичного застосування фінансового аналізу для прийняття управлінських рішень.

Проблему недостатньої кваліфікації управлінського персоналу можна вирішити шляхом проведення бізнес-навчань, запровадження систем фінансового контролю, впровадження ефективних інформаційних систем [6].

Фінансова стійкість найвища у підприємств, які використовують у своїй діяльності лише власний капітал, але вкладений власний капітал не збільшує прибутку, тоді як підприємства, які використовують позикові кошти, мають вищий

фінансовий потенціал і можливість збільшення капіталу. Власні фінансові ресурси є прибутковими, але фінансова стійкість не така висока [31].

Щоб розширити свій бізнес у майбутньому, підприємству необхідно збільшити власний капітал. Це може бути досягнуто шляхом накопичення нерозподіленого прибутку підприємства або залучення фінансових ресурсів власника підприємства.

Вибір джерел корпоративних фінансових ресурсів відіграє важливу роль у формуванні корпоративних фінансових ресурсів, але на практиці не всі джерела формування можуть бути використані. В основному це пов'язано з відсутністю державної підтримки малого та середнього підприємництва в Україні, неможливістю отримати державні субсидії та не вигідним використанням банківських кредитів через надмірно високі, а часом і непрактичні відсоткові ставки.

Важливим джерелом формування та підтримки необхідного рівня власних фінансових ресурсів є відрахування амортизації та повне відновлення основних фондів підприємства [35].

Вибираючи оптимальну стратегію фінансування, ви повинні вибрати відповідні джерела фінансування, грошові потоки, періоди збору та умови погашення, щоб забезпечити адекватне корпоративне фінансування та ефективне використання коштів. Здатний виконувати взяті на себе зобов'язання.

Коли справа доходить до оцінки вартості джерел фінансування, навіть якщо ви обираєте найкращий метод, є деякі недоліки, які заважають вам прийняти найкраще рішення.

Найбільш поширеними з них є:

- переважно звертається увага тільки на плату за користування позичковими коштами без врахування додаткових витрат, не враховуючи те, що їх сума може бути значною;

- не звертається увага на час, який при довгостроковому фінансуванні може вплинути на вартість залучених коштів, сум платежів за користування ними та повернення боргу;

- критерій оптимізації не завжди є аргументованим;
- економіко-математична модель, не враховує значних обмеження, які пов'язані із забезпеченням фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.

Усі ці недоліки впливають не лише на довгострокове фінансування, а й на короткострокове. При виборі довгострокового варіанта фінансової підтримки суттєвою є його важливість і ступінь впливу на економічну доцільність варіанта фінансування.

Практика довела, що використання різних методів структури ресурсів підприємства дає різні результати. Тому, щоб більш конкретно оцінити витрати на фінансування та уникнути недоліків, необхідно враховувати вартість фінансових ресурсів, тобто суму, сплачену за використання певної суми фінансових ресурсів, залучених до процесу фінансування. Їх тривалість життя.

Існує комплексна модель оптимізації джерел фінансування підприємства. Застосування цієї моделі забезпечує не тільки врахування всіх вищезазначених критеріїв при оптимізації структури фінансових ресурсів, але й надає можливість оптимізувати структуру позикового капіталу. Проте в критерії мінімізації рівня фінансового ризику автор пропонує враховувати коефіцієнт автономії, тому дана методика пропонується для підприємств на ранніх стадіях розвитку, тобто при створенні нових підприємств і зміні масштабу підприємств. Існуючі компанії вирішують проблему реінвестування прибутку.

Для забезпечення фінансової стійкості підприємства фінансування необоротних і оборотних активів здійснюватиметься за рахунок власного капіталу та довгострокових кредитів. Інша змінна частина поточних активів фінансуватиметься за рахунок короткострокового кредиту підприємства, товарного кредиту та кредиторської заборгованості. Отже, дана модель дозволить створити більш раціональну та ефективну діяльність, яка принесе підприємству збільшення рентабельності власного капіталу, зниження середньозваженої вартості капіталу, збільшення фінансових можливостей підприємства та мінімізацію фінансові ризики.

Значна його частина належить до структури та частки джерел фінансових ресурсів. Частина фінансових ресурсів, задіяних у фінансовій діяльності компанії, збільшує витрати на виплату процентів по кредитах, дивідендів по акціях і облігаціях і призводить до певних проблем з ліквідністю балансу [28].

Підприємство потребує належного фінансування для здійснення своєї діяльності, яке залежить від оборотності його активів і пасивів. Оптимальний план передбачає, що підприємства в основному покладаються на довгострокові зобов'язання щодо фінансування і забезпечують рівноцінні кошти за рахунок довгострокових джерел фінансування.

Ще одним з видів фінансування є фінансування за рахунок нерозподіленого прибутку підприємства. Якщо підприємство має достатні власні фінансові ресурси, то можна гарантувати подальший розвиток підприємства. Високий рівень фінансування позитивно вплинув на стан компанії [36].

Найважливішими проблемами формування фінансових ресурсів є низька інвестиційна привабливість українських підприємств, відстала техніка, висока зношеність основних засобів, низький рівень попиту на продукцію, низька корпоративна конкурентоспроможність. Проблема низької конкурентоспроможності пов'язана з недостатніми фінансовими ресурсами для оновлення виробничого обладнання.

Крім того, однією з важливих проблем є брак ресурсів для фінансування діяльності підприємства. Це змушує підприємства використовувати довгострокові ресурси для вирішення поточних завдань. Результатом є покращення платоспроможності в короткостроковій перспективі, але зниження фінансової стабільності в довгостроковій перспективі.

Підприємства не можуть залучити капітал, а потім перетворити його на фінансові ресурси. По-перше, гроші не просто надходять до бізнесу, тому що кожна одиниця валюти є продуктом або зобов'язанням бізнесу. По-друге, кожна грошова одиниця, задіяна на підприємстві, вже має свій напрям використання. У сучасних умовах компаніям неможливо тривалий час зберігати позикові кошти на своїх рахунках, оскільки чим швидше кошти надходять в обіг, тим більші прибутки вони

можуть отримати в майбутньому. Чим довше ці кошти залишаються на рахунках компанії, тим більша ймовірність непередбачених втрат [60].

Важливим фактором, що впливає на формування фінансових ресурсів, у сучасних мовах є податкова система. Функціонування податкової системи залежить від взаємної узгодженості різних складових податкового механізму. Проте одним із напрямів вирішення завдання формування ресурсів сучасних компаній є формулювання та побудова принципів системи ставок оподаткування. На жаль, податкове законодавство України є незавершеним і неможливо з'ясувати вплив податкової системи на оптимізацію фінансових ресурсів [7].

Ринок цінних паперів відіграє важливу роль у створенні корпоративних ресурсів і повинен забезпечити економіку необхідними фінансовими ресурсами. Тому розвиток інфраструктури ринку цінних паперів є важливим. Сучасна інфраструктура ринку цінних паперів має бути спроможною не лише вирішити завдання створення додаткових фінансових ресурсів, а й компенсувати значну частину інфляційного тиску в економіці. Кошти слід інвестувати, а не використовувати на поточне споживання чи інвестиції в іноземні активи. Тому за допомогою ефективної інфраструктури значна частина вільних коштів може бути спрямована на фондовий ринок, забезпечуючи необхідні ресурси та ліквідність для розширення бізнесу емітентів цінних паперів [13].

Українському бізнесу доцільно використовувати такі фінансові ресурси, як лізинг. Незважаючи на величезний потенціал цього фінансового ресурсу, в Україні він рідко використовується [3].

У сучасних умовах підприємства не повинні віддавати пріоритет якомусь одному джерелу формування фінансових ресурсів. Це може призвести до негативних наслідків. У підхід до формування фіскального ресурсу доцільно включити оподаткування та фінансове планування. Ці методи допоможуть реалізувати функції фінансових ресурсів і розкрити сутність фінансових ресурсів.

За такого підходу інтереси держави та бізнесу будуть узгоджені, адже пріоритетом української держави та бізнесу залишається зміцнення її фінансової

незалежності. Від ефективного вирішення податкових питань при формуванні стратегії розвитку підприємства залежить економічне зростання підприємств і загальний розвиток суспільного виробництва. [11].

Основними проблемами, які впливають на процес формування джерел фінансових ресурсів є:

- а) низький рівень інвестиційної привабливості підприємства;
- б) низький рівень фінансової прозорості для інвесторів та кредиторів;
- в) низький рівень підготовки менеджерів;
- г) відсутність цілісної системи фінансового управління підприємством [6].

Для удосконалення оптимізації джерел формування фінансових ресурсів підприємства можна запропонувати такі шляхи:

- 1) підвищення кваліфікації працівників, які відповідають за управління фінансами підприємств;
- 2) розроблення якісно нових підходів до організації роботи у сфері фінансування підприємства;
- 3) формування інформаційного забезпечення необхідного підприємству;
- 4) вибір ефективних джерел залучення фінансових ресурсів за допомогою проведення розрахунків вартості залучення ресурсів з кожного з джерел;
- 5) забезпечення підприємства необхідним обсягом фінансових ресурсів для його потреб;
- 6) покращити структури фінансових ресурсів;
- 7) забезпечення контролю за станом фінансових ресурсів за допомогою якого можна буд оцінити вплив якості управління фінансовими ресурсами на рівень рентабельності та динаміку розвитку підприємства [39].

При дотриманні цих рекомендацій компанії зможуть за короткий термін оптимізувати джерела формування фінансових ресурсів, підвищити фінансову стійкість і зберегти свої позиції на ринку.

3.2. Підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ДП «АНТОНОВ».

Корпоративна фінансова система авіаційної галузі має потужний резерв для створення ідеальних умов для збільшення обсягів перевезень та адаптації до нової ситуації ринкової економіки. Суб'єкти господарювання цієї галузі потребують трансформації, що потребує забезпечення суб'єктів господарювання достатніми фінансовими ресурсами для досягнення всіх поставлених цілей і завдань. У зв'язку з кризою в економічній системі країни підприємства зіткнулися з проблемою збереження своєї працездатності. Вирішення цих завдань має стратегічне значення не тільки для підприємницької структури, а й для всієї економічної системи країни.

Тому практичне значення все ще має вдосконалення процесу залучення фінансових ресурсів авіакомпаніями. Для забезпечення стабільного та ефективного розвитку суб'єктів господарювання необхідною умовою є налагодження ефективних та економічно вигідних процесів залучення фінансових ресурсів.

Можна припустити, що для вдосконалення процесу залучення фінансових ресурсів на ДП «АНТОНОВ» необхідно дотримуватись відповідного алгоритму. Насамперед слід сформулювати мету залучення фінансових ресурсів, яка повинна визначатися відповідно до виду діяльності суб'єкта господарювання, тобто виробнича, маркетингова, інвестиційна, зовнішньоекономічна, фінансова діяльність тощо.

Залежно від цільового призначення залучених фінансових ресурсів необхідно описати очікувані результати надходження коштів, якими можуть бути вихід з кризи або зменшення її згубних наслідків, розширення виробництва, вихід на нові ринки збуту, зміцнення корпоративного іміджу. Забезпечення фінансової стабільності підприємства, ефективного корпоративного розвитку, підвищення ефективності виробництва, реалізації персональних інвестиційних проектів тощо.

Щоб сформулювати бажані результати вдосконалення процесу залучення коштів навколо встановлених цілей, підприємству необхідно визначити джерела

коштів на основі критеріїв відбору, зовнішніх і внутрішніх факторів. Варто зазначити, що самофінансування або залучення власних фінансових ресурсів є найбільш кращим, але воно не відповідає всім потребам бізнесу, в результаті чого використовуються кредити, позикові кошти або бюджетне фінансування.

Можна вважати, що поєднання фінансових ресурсів з багатьох джерел має вищі показники ефективності корпоративного фінансування. Тому після вибору необхідних джерел фінансових ресурсів варто оцінити їх за цільовим призначенням.

Удосконалення процесу залучення фінансових ресурсів шляхом досягнення фінансової стійкості забезпечить короткострокову та довгострокову ліквідність, фінансову збалансованість, платоспроможність, фінансову незалежність, захист фінансових інтересів суб'єктів господарювання, оперативність фінансових рішень, задоволення потреб відповідно до прийнятого фінансового плану. та організувати фінансові ресурси.

Забезпечення фінансової безпеки та стабільності з метою вдосконалення процесу залучення фінансових ресурсів вимагає дотримання певних умов, до яких належать: необхідність розробки, прийняття та реалізації стратегії національної фінансової безпеки у складі відповідних концепцій і планів; визначати та затверджувати на національному рівні загальні національні інтереси у сфері фінансів і кредиту; необхідність постійного моніторингу загроз фінансовій безпеці, час від часу перегляду основних напрямів (пріоритетів) національної політики у сфері фінансової безпеки з урахуванням фінансово-кредитного сектору та економічної ситуації; визначення і чітке виконання функцій та реалізації повноважень суб'єктів фінансової безпеки; потребу правового оформлення і структурного формування системи фінансової безпеки; необхідність постійного моніторингу основних показників безпеки у фінансово-кредитному секторі; наявність набору основних стандартів у сфері фінансів і кредиту щодо дотримання їх забезпеченості, наявність лімітів показників фінансової безпеки.

Важливість забезпечення фінансової стійкості підприємства, особливо ДП «АНТОНОВ» у процесі управління фінансовими ресурсами є надзвичайно актуальною, пов'язаною з такими можливостями:

- самостійно розробляти та впроваджувати фінансову стратегію;
- забезпечувати фінансову стійкість, платоспроможність, ліквідність та достатню фінансову незалежність підприємства у довгостроковому періоді;
- понижувати ймовірність банкрутства;
- застосовувати кількісні та якісні показники та порівнювати їх з граничними значеннями.
- здійснювати залучення та ефективне використання фінансових ресурсів;
- ідентифікувати небезпеки та загрози стану підприємства та розробити заходи для їх вчасного усунення.

Виявлено, що найбільшу конкретну частку залучених фінансових ресурсів підприємств, у тому числі ДП «АНТОНОВ», становлять власні кошти суб'єктів господарювання. Отже, для вдосконалення процесу залучення підприємствами фінансових ресурсів необхідно визначити можливі вектори раціоналізації залучення підприємствами власних коштів. Крім того, власні фінансові ресурси відрізняються доступністю та привабливістю для фінансування діяльності підприємства, забезпечують вищу віддачу від інвестованого капіталу порівняно з іншими джерелами та не справляють дестабілізуючого впливу на фінансову стабільність та безпеку суб'єкта господарювання.

Варто зазначити, що однією з основних складових власних фінансових ресурсів підприємства, яка складається із статутного, фондового, додаткового інвестиційного, іншого додаткового, резервного капіталу, нерозподіленого прибутку, неоплаченого та вилученого капіталу, є чистий прибуток підприємства. Можна сказати, що для максимізації власного капіталу слід індивідуально підбирати запаси:

- вдосконалення процесу управління технічним оснащенням виробництва й майном підприємства,
- раціоналізацію структури джерел власних фінансових ресурсів,

- прискорити оборотність капіталу підприємства,
- зміцнити контроль за фінансовою діяльністю підприємства та замовників послуг.

Одним із можливих шляхів удосконалення процесу залучення фінансових ресурсів є активізація інноваційної діяльності, яка забезпечить створення ДП «АНТОНОВ» нових видів послуг, скорочення витрат на сертифікацію, покращення показників ефективності та слугуватиме засобом залучення зовнішніх фінансових ресурсів на вигідних для компанії умовах.

Зазначені заходи значно покращать якісні показники процесу залучення фінансових ресурсів на ДП «АНТОНОВ». Оптимізація амортизаційної політики ДП «АНТОНОВ», швидше за все, розширить обсяг власних фінансових ресурсів і тим самим ефективно оновить основний капітал, сприяючи тим самим підвищенню якості продукції, зниженню собівартості та зростанню прибутку.

Адже в процесі виробничо-господарської діяльності виникає потреба у відтворенні основних фондів, які зазнали психічного та матеріального зносу або не відповідають технічним потребам суб'єкта господарювання.

Для збалансування негативного впливу цих факторів на діяльність та ефективність залучення та використання фінансових ресурсів ДП «АНТОНОВ» необхідно поступово погашати зношені основні засоби за рахунок амортизації. Основною метою амортизаційної політики ДП «АНТОНОВ» є ефективне оновлення виробничих процесів. Безперервність виробництва забезпечує вдосконалення фінансової діяльності підприємства та ефективне використання фінансових ресурсів. Водночас амортизаційна політика може бути використана як інструмент формування та підтримки попиту на основні засоби, а також може бути використана як інструмент його регулювання. Оскільки поточна норма амортизації відображає економічну природу поточної амортизаційної політики: висока норма амортизації забезпечує більш високий коефіцієнт окупності в порівнянні з основними засобами з нижчою нормою амортизації. Це призводить до збільшення попиту на основні фонди з більшою нормою амортизації та зменшення випуску групи товарів з нижчою нормою амортизації. Розуміння цих положень є надзвичайно

важливим для аналізу ефективності реалізованих заходів щодо вдосконалення амортизаційної політики, які спрямовані на покращення процесу залучення фінансових ресурсів на ДП «АНТОНОВ».

Отже, з метою подолання негативних тенденцій в існуючій амортизаційній політиці необхідно раціоналізувати діючі нормативи формування груп основних засобів підприємства та визначення норми амортизації. Враховуючи світовий досвід, важливо зазначити, що для подолання цих недоліків варто звернути увагу на сучасні засоби виробництва, зокрема енергозберігаюче обладнання та ресурсозберігаючі технології. Ситуацію з амортизаційною політикою ДП «АНТОНОВ» можна значно покращити за рахунок використання лізингу як джерела фінансових ресурсів, спрямованих на оновлення матеріально-технічної бази виробництва.

З іншого боку, коли зовнішнє середовище є нестабільним і ризики високі, авіаційні компанії не мають достатніх внутрішніх фінансових резервів і повинні використовувати свій невикористаний потенціал для залучення зовнішніх фінансових ресурсів. Враховуючи вищезазначені аспекти вдосконалення процесу залучення ДП «АНТОНОВ» фінансових ресурсів, можна розглянути можливість впровадження організаційно-економічного механізму його вдосконалення, суб'єктами якого є держава, фінансові установи та інші підприємства, з мета залучення фінансових ресурсів. Крім того, значною перевагою цього механізму є його взаємозалежність, яка завдяки координації національних політик залучає до роботи можливості банківських установ і бізнес-структур, що призводить до добре функціонуючої економічної системи, наповненої внесками бізнес-структур і фінансових установ. Отже, удосконалення процесу залучення фінансових ресурсів ДП «АНТОНОВ» має здійснюватися за реалізацією алгоритмів, підкріплених пріоритетними напрямками самоактивізації та залучення фінансових ресурсів.

Для забезпечення стабільного розвитку економіки України необхідно вирішити ряд важливих питань, головним з яких є підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємств, що зумовлено зміною фінансових ресурсів підприємств. правила роботи в ринковому середовищі. На сучасному етапі розвитку економіки використання фінансових ресурсів у складних економічних

умовах є недостатньо ефективним, що призводить до втрати підприємством фінансової незалежності та платоспроможності. Підвищення ефективності використання фінансових ресурсів є першочерговим завданням кожного підприємства. Від ефективності використання фінансових ресурсів залежить фінансовий стан самого підприємства. Стабільність фінансового становища підприємства залежить від ефективності використання ним фінансових ресурсів.

Для ефективного використання фінансових ресурсів підприємства необхідно вдосконалювати та розвивати наявні фінансові ресурси та розробляти нові методи з урахуванням економічної ситуації в Україні.

Ефективна діяльність підприємства забезпечується ефективним і оптимальним використанням його фінансових ресурсів. Ефективне використання фінансових ресурсів - це ефективне використання коштів підприємства. Це головне завдання фінансових менеджерів, які вирішують завдання у формі корпоративного фінансового планування. Визначення напрямку використання фінансових ресурсів, що належать фінансовим менеджерам, стосується лише активної частини коштів, тобто грошей [24]. Однак ефективне використання фінансових ресурсів полягає не лише в отриманні максимальної вигоди від фінансових ресурсів, а й у правильному розподілі фінансових ресурсів, сприянні оптимальному розподілу ресурсів та отриманні максимального ефекту від використання.

Фінансове становище бізнесу залежить від ефективності його діяльності. Незадовільний фінансовий стан буде відображено в обсязі випуску продукції, тобто в обсязі фінансових ресурсів. Проте успішне управління ресурсами та їх ефективне використання дозволить бізнесу покращити своє фінансове становище та зміцнити позиції на ринку збуту [44].

Багатьом підприємствам, незалежно від форми власності, розміру, виду та сфери діяльності, необхідно диференціювати не лише цілі діяльності, а й стратегії діяльності. Тому в сучасних умовах досягти успіху можуть лише ті компанії, які заздалегідь визначають стратегію розвитку, особливо фінансову. [29].

Щоб спрямувати використання фінансових ресурсів підприємства на підвищення його вартості, необхідно збільшити як грошову оцінку виробничих

потужностей, так і загальну вартість майна підприємства. Якщо компанія ставить перед собою мету максимізувати корпоративну вартість, то фінансові ресурси слід інвестувати в сфери, які можуть позитивно на це вплинути.

Фінансові ресурси підприємства, поряд з матеріальними і трудовими ресурсами, забезпечують підприємство необхідними ресурсами, тому визначення напрямку їх ефективного використання вимагає продуманих і чітких управлінських рішень[23].

Ефективність використання фінансових ресурсів можна охарактеризувати показниками оборотності активів і рентабельності. Тобто ефективність можна підвищити за рахунок скорочення часу виконання робіт, а прибутковість можна підвищити за рахунок зменшення витрат і збільшення прибутку.

Відношення власних коштів підприємства до позикових коштів відображає платоспроможність і фінансову стійкість підприємства. Тільки оптимізувавши розподіл усіх ресурсів підприємства, особливо фінансових, можна максимізувати прибуток.

Відсутність одного з цих фінансових ресурсів може призвести до зриву господарської діяльності, що призведе до зменшення прибутку. Те ж саме стосується надлишку фінансових ресурсів, оскільки надлишок в одному є нестачею в іншому.

Крім того, ефективність використання фінансових ресурсів підприємства проявляється через зростання вартості та формування грошової доданої вартості. З економічної точки зору ефективність може змінюватись через такі фактори:

- а) вдосконалення технології та організації виробництва за допомогою досягнень науково-технічного прогресу;
- б) досягнення високого рівня ефективності використання коштів орієнтуючись на інтенсивний шлях розвитку в економіці;
- в) удосконалення механізму підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

Від впливу цих факторів залежить якість використання ресурсів підприємства.

У сучасних умовах основним завданням підприємств щодо підвищення ефективності використання ресурсів є підвищення фондівіддачі та масштабів виручки, збільшення розміру прибутку та покращення показників рентабельності, що може бути досягнуто такими шляхами:

- 1) збільшити обсяги реалізації продукції;
- 2) позбутися перевитрат по сировині і матеріалах, загальновиробничих витрат, втрат від браку;
- 3) скорочувати позареалізаційні витрати;
- 4) реалізовувати невикористані матеріали та устаткування;
- 5) модернізувати виробництво;
- 6) використання прогресивних форм організації праці;
- 7) скорегувати стратегію і тактику діяльності підприємства [30].

Ефективне використання фінансових ресурсів підприємства виражається в підвищенні прибутковості і залежить від ролі низки факторів. У сучасних умовах на ефективність використання коштів підприємства впливає стан економічної кризи, а виникнення стану економічної кризи не має жодного відношення до діяльності підприємства.

Це вплине на внутрішні резерви підприємства для підвищення ефективності використання фінансових ресурсів. До цих резервів відносяться: удосконалення системи розрахунків, контроль оборотності капіталу при розрахунках, удосконалення організації збуту. [41].

У зарубіжній практиці широку оцінку отримали такі роботи зарубіжних економістів щодо ефективності використання фінансових ресурсів підприємств та особливостей її застосування на практиці:

1. DuPont Systems проводить комплексний аналіз ефективності використання корпоративних фінансових ресурсів. Розроблена американською компанією DuPont система заснована на розподілі рентабельності капіталу на кілька факторів і об'єднанні цих факторів в єдину систему. Коефіцієнт фондівіддачі рекомендується поділяти на коефіцієнт прибутку від реалізації продукції та коефіцієнт прибутку від обертання капіталу.

2. Система SWOT аналізу. Суть методу полягає у виявленні сильних і слабких сторін підприємства щодо його можливостей використання фінансових ресурсів, а також впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на їх використання. SWOT-аналіз виконується графічно. Виявляє вплив окремих факторів на ефективність використання фінансових ресурсів за певний період часу.

3. Об'єктно-орієнтована система аналізу використання фінансових ресурсів підприємства. Система розроблена компанією «Modernsoft» (США) і базується на комп'ютерних технологіях і використанні спеціальних пакетів прикладних програм. В основу концепції покладено модель, яка формує рівень прибутковості власного капіталу у вигляді взаємопов'язаних фінансових блоків, що становлять елементи індикатора.

Усі системи аналізу ефективності використання фінансових ресурсів мають багато позитивних сторін і знайшли широке застосування в зарубіжній практиці. Але деякі вимагають від експертів самостійного вибору аналітичних індикаторів і програмного забезпечення для аналізу.

Можна вважати, що на сучасному етапі розвитку нашої країни доцільним є впровадження методу DuPont та системи SWOT-аналізу. Проте на наших підприємствах буде зручніше використовувати алгоритми цих методів, тобто послідовність їх дій, і зручніше буде самостійно обирати систему показників ефективності використання фінансових ресурсів залежно від на характеристику підприємства [14].

На підставі наведених пропозицій можна запропонувати такі заходи та підходи щодо підвищення рівня використання фінансових ресурсів:

- 1) впровадження заходів щодо зниження всіх видів витрат;
- 2) проведення грамотної дивідендної політики;
- 3) вивчення механізму впливу фінансового левериджу на рівень прибутковості власного капіталу і рівень фінансового ризику;
- 4) проведення заходів щодо модернізації виробництва;
- 5) вибір правильного методу нарахування амортизації;
- 6) ідентифікація цілей підприємства на короткострокову перспективу;

7) виявлення фактичного обсягу фінансових ресурсів і надходження фінансових ресурсів у короткостроковому періоді;

8) виявлення пріоритетних напрямів використання фінансових ресурсів у сучасних умовах;

9) оцінка нераціональних варіантів розподілу фінансових ресурсів;

10) обрання оптимальних варіантів використання коштів з виявлених критеріїв;

11) внесення певних корективів у вибрані варіанти використання фінансових, що полягає у маневреності цього варіанту залежно від зміни зовнішніх і внутрішніх умов [15].

Отже, слід зазначити, що ефективність використання фінансових ресурсів впливає на фінансову стійкість, ліквідність, платоспроможність, операційну діяльність і прибутковість підприємства. Тому ефективне управління фінансовими ресурсами є основою фінансової стабільності та подальшого розвитку підприємства.

3.3. Основні резерви нарощування капіталізації підприємства.

Капіталізація – складна і багатогранна економічна категорія. Для країн з перехідною економікою на початку 21 ст. концепція капіталізації відносно нова.

Сучасні умови господарювання підкреслюють, що промислове виробництво базується на інноваціях для досягнення якісного економічного зростання, що висуває нові вимоги до дослідження та розробки механізмів та інструментів управління його конкурентним потенціалом, у тому числі підвищення рівня капіталізації корпоративних економічних ресурсів. Відповідно до поглядів зарубіжних дослідників проблем інноваційного розвитку та деяких українських вчених, в епоху глобальної економіки та відкритих ринків найбільш поширеним чинником стала капіталізація територіальних ресурсів. Розвиток бізнесу та економічне зростання будь-якого рівня. При цьому під капіталізацією зазвичай

розуміють процес збільшення вартості капіталу суб'єктів певного рівня господарювання за рахунок зростання економічного потенціалу та ефективності [26].

Капіталізація - це спосіб розподілу та використання прибутку, що передбачає його спрямування на цілі розвитку бізнесу; бухгалтерський метод визнання витрат як активів; вартість чистих активів або розмір власного капіталу організації; метод визначення вартості майна виходячи з його прибутковості; перетворення доданої вартості в капітал.

Вимоги до інноваційного розвитку національної економіки посилюють важливість пошуку нових шляхів і нових механізмів формування в Україні сучасного промислового виробництва світового рівня [27]. У зв'язку з цим необхідно також враховувати зміну умов переходу на нові технологічні способи виробництва та вирішення питань управління ресурсним потенціалом промислових підприємств. Тому необхідно розглянути питання пошуку та реалізації резервів підвищення конкурентоспроможності вітчизняного виробництва, насамперед, шляхом ефективного об'єднання економічних ресурсів підприємств у напрямку реалізації модернізаційних та інноваційних проектів.

Аналіз сучасної наукової літератури дозволяє виділити такі основні наслідки впливу постіндустріальних економічних факторів на виробничі системи: глобалізація економічних відносин і загострення конкуренції на ринках товарів і послуг; скорочення життєвого циклу товарів і послуг і прискорення темпів змін у виробництві, поява нових технологій і прискорення інноваційних процесів; стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та їх проникнення у сфери виробничої та управлінської діяльності, зростання значення розвитку нематеріальних виробничих ресурсів, у тому числі людського капіталу; фактори інтенсивного розвитку, які домінують у всіх сферах виробничої діяльності [4].

При цьому завдання управління конкурентоспроможним розвитком промислових підприємств базується не лише на ефективному та раціональному використанні внутрішніх і зовнішніх економічних ресурсів, як пропонують сучасні провідні концепції, методи та інструменти управління інноваційним розвитком

промислових підприємств. Бізнес також може реалізовувати проекти інноваційного розвитку за напрямком своїх контактів. У зв'язку з цим традиційні методи та моделі управління розвитком промислових підприємств, які переважно орієнтовані на досягнення певного ступеня економічної стійкості, мають бути доповнені новими методами та моделями, у тому числі спрямованими на підвищення конкурентоспроможності підприємств шляхом ефективного управління та модель. Інтегрування ресурсів, впровадження інновацій та розвиток. Це потребує правильного розуміння змісту процесу капіталізації ресурсів промислових підприємств як економічної основи їх інноваційного розвитку.

Варто зазначити, що найважливішим для капіталізації ресурсів промислового підприємства є забезпечення суб'єктів підприємства інституційним механізмом ефективного «зв'язування» ресурсів і трансформації їх в інноваційну продукцію. У зв'язку з цим необхідно відштовхуватися від характеру капіталізації ресурсів промислових підприємств і звернути увагу на управлінський аспект, оскільки вдосконалення капіталізації ресурсів відіграє вирішальну роль у розвитку інноваційних процесів підприємства, а це означає, що управління капіталізацією ресурсів стало важлива частина системи управління інформацією про його діяльність.

З огляду на вищезазначене видається можливим визначення поняття «капіталізація ресурсів промислового підприємства» як сукупності багаторівневих інституційних процесів та управлінських впливів, що забезпечують ефективно ув'язування економічних ресурсів. Мета модернізації базується на впровадженні інновацій у відтворювальний процес підприємства.

Наявний український та зарубіжний досвід управління розвитком промислових підприємств у різних галузях і галузях економіки переконливо свідчить, що найбільш ефективним є ув'язка ресурсів (інвестиційних, фінансових, виробничих тощо) з метою їх концентрації на реалізації інтеграції у формі кластерів Ресурсний потенціал підприємства для інновацій.

Передумови для демонстрації можливості капіталізації ресурсів у рамках формування кластерів можна спостерігати вже в роботі Альфреда Маршалла. У

своїй книзі «Принципи економічної теорії», виданій у 1890 р., він вказував, що об'єктивно переваги великих підприємств поширюються і на малі підприємства, якщо вони розташовані в промислових районах, оскільки ці райони характеризуються великими резервами робочої сили та великою кількістю працівників. людей, які спеціалізуються в цій галузі, постачальників і посередників і мають переваги в галузі технологій і досвіду. Франсуа Перро продовжив лінію територіальної капіталізації і запропонував теорію «полюса зростання» або «полюса розвитку».

На його думку, розвиток кожної конкретної економічно-промислової системи тісно пов'язаний з деякими локальними точками і полюсами, які через свій особливий статус, специфічну інфраструктуру і соціальну систему стали центром розвитку всієї економічної системи. і культурний імідж. За його визначенням, полюси зростання – це територіальні зосередження промислових підприємств у певних місцях, де найбільша інтенсивність економічного зростання, підприємницької діяльності та інноваційних процесів [19, 20].

З точки зору можливості капіталізації ресурсів для реалізації галузевих проектів інноваційного розвитку кластери мають такі основні характеристики:

- наявність передових фірм, здатних мати істотну частку на внутрішньому і зовнішньому ринку;
- концентрація учасників кластера на обмеженій території, що представляє унікальні переваги;
- взаємодія учасників кластера між собою з метою випуску продукції, конкурентоспроможної на внутрішньому і зовнішньому ринках;
- додаток відносин партнерства існує конкуренція між учасниками кластера;
- прискорене поширення нововведень шляхом розвиненої мережі передачі інформації.

Кластери дозволяють взаємозалежним підприємствам співпрацювати на конкурентоспроможній основі, спираючись на спільну інфраструктуру, інтегрувати економічний потенціал учасників, генерувати синергетичний ефект і забезпечувати посилене взаємозв'язок підприємств шляхом швидшого поширення

технологій, досвіду та технологій. інформації. Це означає, що економічні ресурси підприємства можуть бути трансформовані в інноваційні продукти та послуги, що забезпечує посилення власних стратегічних переваг підприємства та стимулює розвиток галузевої конкуренції. Основними аргументами на користь капіталізації корпоративних ресурсів підприємства у рамках реалізації кластерного проекту є:

- забезпечується можливість взаємодоповнення ресурсного потенціалу (як по одному, так і з різних видів ресурсів), що дозволяє реалізувати проект, що раніше не доступний через обмеженість інноваційних ресурсів;

- зростає доступність використання спеціалізованих і продуктивних людських ресурсів; полегшується рух потоків інформації коштом формування мережі як формальних, так і неформальних відносин, в тому числі в сфері передачі ринкової і технологічної інформації, знань і досвіду;

- підвищується можливість накопичення спеціалізованої інформації (знань), причому доступ до неї стає більш організованим і вимагає менших витрат; підвищується ефективність використання ресурсів підприємства в результаті збільшення ефективності функціонування системи постачань сировини, компонентів і комплектуючих, доступності та якості спеціалізованого сервісу;

- зростає доступність до раніше недоступним фінансових ресурсів (наприклад, джерела ризикового фінансування для нових технологічних компаній в кластері інформаційних технологій);

- посилюються можливості використання ресурсів підприємства для проведення наукових досліджень і реалізації дослідно-конструкторських розробок.

Варто зазначити, що ці можливості спочатку визначаються ефектами масштабу, які можуть мати статичний або динамічний характер. Статичні ефекти пов'язані з більш економічним і раціональним використанням ресурсів. Динамічні ефекти або ефекти навчання спричинені зменшенням середньої вартості в міру зростання сукупного випуску. Механізм капіталізації ресурсів, заснований на динамічних ефектах, є одночасно простим і складним. По-перше, це можливість створити резерви для розвитку промислового виробництва шляхом побудови споживчих мереж, технологічних мереж і використання географічної близькості.

У цьому випадку економічні ефекти формуються за рахунок розумного обміну ринками та технічними знаннями всередині регіону, а також зміни мотивації та якості людського капіталу, тим самим покращуючи інноваційний клімат у регіоні. Тому нові умови функціонування російського бізнесу, що характеризуються високою активністю зовнішнього середовища, зростанням споживчого попиту і загостренням конкуренції, висувають на перший план проблеми інноваційної діяльності промислових підприємств, які безпосередньо пов'язані з інноваційними проблемами підприємств. промислові підприємства. До найважливіших завдань капіталізації ресурсів відноситься створення високоінтегрованих структур на базі промислових підприємств.

Структурно-функціональні взаємозв'язки суб'єктів кластерних відносин, що зумовлюють капіталізацію ресурсів, представлені на рис.3.5.

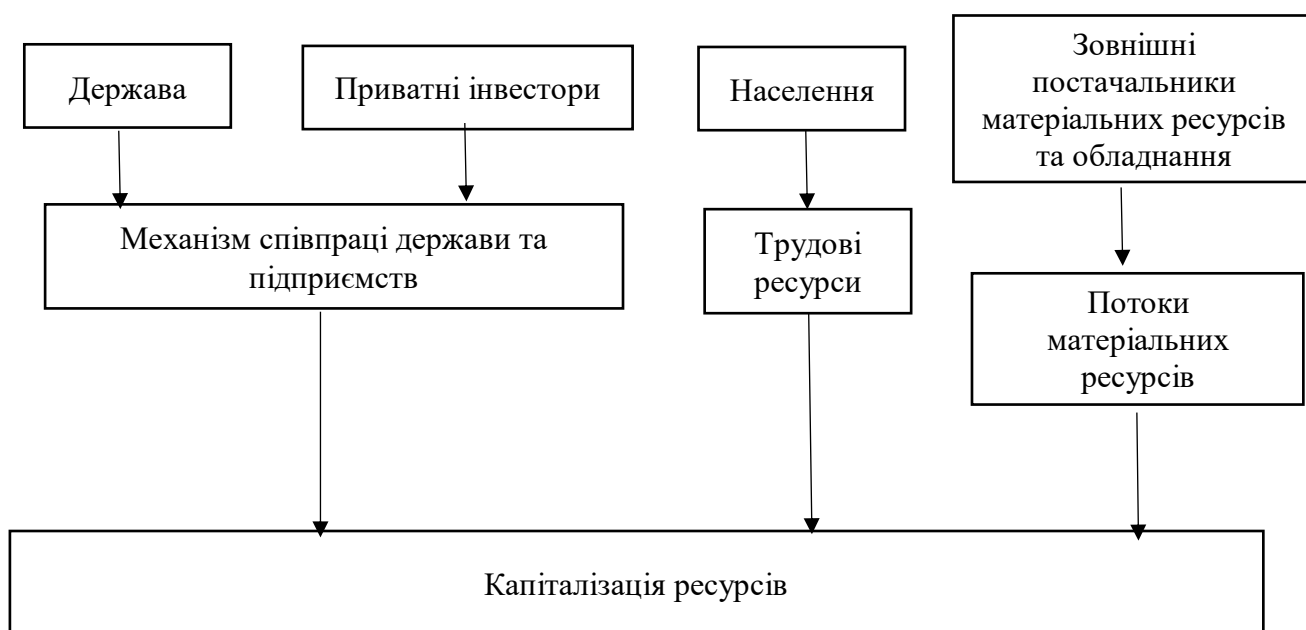

Рис. 3.1 – Структурно-функціональні взаємозв'язки суб'єктів кластерних відносин, що зумовлюють капіталізацію ресурсів

Джерело: складене автором на основі матеріалів дослідження[21-22].

Очевидно, що для забезпечення капіталізації ресурсів промислових підприємств у кластерній структурі необхідно розробити ефективні засоби та механізми мобілізації та раціонального використання інтегрованих ресурсів суб'єктів господарювання. У зв'язку з цим наявний досвід багатьох галузей

промисловості (особливо нафтогазової, транспортної, електроенергетичної та ін.) показує, що проекти державно-приватного партнерства можна оцінювати позитивно. Практика показує, що безпосередня участь державних органів в адміністративному регулюванні бізнес-середовища визначає інституційні умови функціонування кластеру та розвитку інвестиційного середовища.

Управління капіталізацією ресурсів у рамках промислових кластерів на принципах системного підходу передбачає формулювання стратегій об'єкта, проекту та інфраструктури. Крім того, необхідно встановити землі промисловості для зосередження об'єктів, необхідних для виробництва продукції; об'єктів, що забезпечують квотування споживання промисловими підприємствами тепла, електроенергії, природного газу, води, зв'язку та інших ресурсів, а також мережа об'єктів транспорту, зв'язку та логістики. Обов'язковою умовою та передумовою капіталізації ресурсів промислового кластера є формування єдиного інформаційного простору взаємодії суб'єктів кластера, що забезпечує умови для розвитку телекомунікаційних послуг у межах локалізації діяльності кластера [21, 22].

Як видно, за сучасних економічних умов кластерна форма організації взаємодії промислових підприємств може забезпечити розвиток капіталізації ресурсів у напрямку інноваційного розвитку. Водночас ресурсна капіталізація промислових підприємств проявляється як сукупність багаторівневих інституційних процесів та управлінських впливів, що забезпечують ефективне ув'язування економічних ресурсів та здійснюють модернізацію та інноваційність корпоративної економіки.

Висновки до розділу 3

На сучасному етапі економічного розвитку дуже актуальним є аналіз питання фінансових ресурсів підприємства, оскільки підприємство є складною виробничо-господарською системою, а ефективне використання фінансових ресурсів

забезпечує сталий розвиток. Від ефективного використання фінансових ресурсів залежить фінансовий стан підприємства, успішність його діяльності. В умовах ринкової економіки підприємства самостійно визначають напрями своєї діяльності та використання фінансових ресурсів.

Фінансові ресурси використовуються для виробництва, розвитку та обслуговування об'єктів невиробничої сфери. Якщо фінансові ресурси компанії використовуються ефективно, це позитивно позначиться на фінансовому становищі компанії. Тому що однією з важливих складових фінансової стабільності є наявність фінансових ресурсів, адекватне виробництво, ефективне використання, пошук резервів збільшення власних фінансових ресурсів та ефективне їх використання і тим самим підвищення загальної ефективності бізнесу.

Нестача фінансових ресурсів негативно позначається на діяльності підприємства: зростає заборгованість перед партнерами, працівниками, інвесторами, фінансовими установами та державою. Як наслідок, це негативно позначається на іміджі підприємства, подальшій діяльності та знижує можливість збільшення виробничих потужностей [2].

Отже, враховуючи проблему оптимізації джерел та ефективності використання фінансових ресурсів, можна зробити висновок, що в сучасних умовах залишається ще багато проблем, які потребують вирішення.

Важливою складовою ефективної діяльності підприємства слід вважати оптимізацію джерел формування фінансових ресурсів. Від цього залежатиме його конкурентоспроможність, динамічний розвиток і стабільна діяльність.

Для оптимізації фінансових ресурсів компанії необхідно збільшити фінансування, налагодити системи управління, залучити досвідчених фахівців, використовувати нові джерела фінансування, такі як лізинг, налагоджувати відносини зі споживачами продукції. Але для забезпечення його розвитку необхідно залучати різні джерела фінансових ресурсів.

Питання ефективного використання фінансових ресурсів завжди було одним із головних у сучасній економічній проблематиці та привертало увагу всіх рівнів корпоративного менеджменту, від власників бізнесу до керівників країни.

Ефективне використання коштів є основною умовою підвищення прибутковості. З метою збереження підприємства та його розвитку керівникам підприємства необхідно розробити комплекс заходів щодо вдосконалення формування та використання коштів підприємства. Залежно від цілей, які ставить перед собою компанія, буде змінюватися і напрямок використання фінансових ресурсів.

Отже, дотримуючись наведених рекомендацій щодо оптимізації та ефективного використання фінансових ресурсів, підприємство зможе зберегти фінансову стійкість, платоспроможність та конкурентоспроможність, утримувати стабільний рівень розвитку.

Висновки

Фінансові ресурси підприємства залежать від результатів його виробничо-комерційної та господарської діяльності. Тому на них впливає вся ця діяльність підприємства. По-перше, безперебійне виробництво та реалізація якісної продукції позитивно впливає на фінансові ресурси підприємства.

Під фінансовими ресурсами підприємства розуміють кошти, які знаходяться в розпорядженні підприємства для здійснення поточних витрат і відтворювальних витрат, погашення всіх боргів і мотивації працівників.

Основним завданням оцінки фінансових ресурсів є оперативне виявлення та усунення недоліків у фінансовій діяльності та виявлення резервів підвищення її ефективності.

Для вирішення проблеми формування та використання корпоративних фінансових ресурсів країні необхідно сформулювати зважену, довгострокову стратегію розвитку підприємництва та його ролі у піднесенні національної економіки, яка базуватиметься на корпоративних інтересах. Великий бізнес задовольняє більшість потреб, відображає реальну ситуацію. Вирішувати основні економічні та соціальні проблеми країни. Економічно обґрунтоване використання податкового, інвестиційного та цінового механізмів сприятиме подоланню фінансових криз, надходженню коштів до бюджетів та підвищенню прибутковості підприємств.

Оцінюючи фінансові ресурси ДП «АНТОНОВ» за 2020-2022 роки, можна зробити наступні висновки:

За три роки ДП "АНТОНОВ" продемонструвало певні коливання у фінансових показниках. Чистий дохід від реалізації продукції зростає з 7 068 921 у 2020 році до 9 796 027 у 2022 році, вказуючи на позитивну динаміку в реалізації продукції. Однак, супроводжуючи цей ріст, собівартість реалізованої продукції також збільшилася з 3 932 111 у 2020 році до 4,992,169 у 2022 році. Валовий прибуток у позначених роках зазнав певного зростання, досягнувши 4 803 858. Інші операційні доходи відображають коливання, зростаючи в 2022 році до 1 001 201, тоді як адміністративні та інші операційні витрати також зросли. Фінансовий

результат від операційної діяльності сягнув 3 296,405 у 2022 році. Фінансовий результат до оподаткування та чистий фінансовий результат у 2022 році складають відповідно 1 559 572 та 1 256 669. Незважаючи на виявлені коливання та зростання витрат, підприємство в цілому демонструє здатність генерувати чистий прибуток. Зростання чистого доходу та валового прибутку може свідчити про успішну стратегію реалізації продукції, але слід приділити увагу оптимізації витрат для забезпечення сталості та ефективності управління фінансовими ресурсами.

Проаналізувавши показники фінансової стійкості для 2020-2022 років, можна визначити деякі тенденції та характеристики фінансового стану підприємства. Можна зауважити, що власні обігові кошти виявили певний ріст, збільшившись з 3 597 175 тис. грн. у 2020 році до 5 359 216 тис. грн. у 2022 році. Коефіцієнти забезпечення оборотних активів власними коштами та фінансової незалежності показують певне покращення у 2021 році, але знову зниження у 2022 році. Маневреність робочого капіталу виявила зростання до 1,12 у 2021 році, але зменшилась до 0,77 у 2022 році. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу та коефіцієнт фінансової стійкості залишаються на рівні, а коефіцієнти фінансової залежності та маневреності власного капіталу показують відносну стабільність. Кінцевий висновок полягає в тому, що підприємство має певний рівень фінансової стійкості та здатності використовувати власні ресурси для забезпечення оборотності активів, але слід уважно спостерігати за змінами у маневреності та забезпеченні фінансової незалежності.

Аналізуючи ліквідність підприємства за 2020-2022 роки, можна визначити кілька важливих тенденцій. Коефіцієнт поточної ліквідності показує певне покращення у 2022 році, збільшившись до 2.36 %. Однак, коефіцієнти ліквідності швидкої та абсолютної знизилися у 2021 та 2022 роках, вказуючи на зменшення здатності покриття поточних зобов'язань відразу готівкою та найлегше реалізованими активами. Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості значно зросло до 2.46 % у 2022 році. Це може вказувати на збільшення ризику неплатоспроможності та можливі проблеми з управлінням поточними зобов'язаннями та платіжною дисципліною.

Узагальнюючи, підприємство може стикатися з викликами у забезпеченні ліквідності, і важливо уважно переглядати та вдосконалювати стратегії управління оборотним капіталом для забезпечення фінансової стійкості.

Переглядаючи проаналізовані показники рентабельності та інші фінансові показники для 2020-2022 років, можна визначити певні тенденції та характеристики фінансової продуктивності підприємства. Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності значно зросла до 21.48% у 2022 році після відмітного зниження у 2021 році. Рентабельність капіталу та власного капіталу також показують певне відновлення у 2022 році, хоча вони залишаються нижчими порівняно із 2020 роком. Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від операційної діяльності та за прибутком від реалізації виявили зростання, свідчачи про покращення ефективності операцій. Однак рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком зазнала певного відхилення. Коефіцієнт реінвестування показує високий рівень реінвестування прибутку, в той час як коефіцієнт стійкості економічного зростання і періоди окупності свідчать про певну стабільність та ефективність використання капіталу. Підводячи підсумок, можна сказати підприємство показує певну стійкість та відновлення фінансової продуктивності після складних умов 2021 року.

Варто запропонувати важливі напрямки, що стимулюють ефективне використання фінансових ресурсів:

- вдосконалення кадрової політики підприємства, підвищення рівня кваліфікації працівників, виховання інноваційного настрою персоналу, правильна їх розстановка;
- вдосконалення технічної бази підприємства, оснащення його сучасними верстатами, придатними з урахуванням вимог ергономіки виробничих площ;
- підвищення рівня управління на підприємстві, включаючи його найважливіші елементи;
- рівень економічного розвитку держави, загальний стан його економіки на даний момент, ступінь зрілості ринкової інфраструктури. Незрілість ринкових структур, невизначеність, нестабільність розвитку, характерні для перехідного

періоду, роблять сильний негативний вплив на господарську діяльність підприємства;

- особливі умови конкуренції на товарних ринках, де компанія виступає в якості продавця товарів і покупця ресурсів;

- державна економічна політика, ступінь втручання держави в економічне життя, яка може зіграти для конкретного підприємства як позитивну, так і негативну роль.

Список використаних джерел

1. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, наказ МФУ від 14.02.2006 р. №170» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0332-06#Text>.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 № 138 «Про затвердження Порядку відрасування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/138-2011-п#Text>.
3. Андрущак Є. Управління фінансовими ресурсами у процесі реструктуризації підприємств. *Фінанси України*. 2002. № 7. С. 30–38.
4. Ажаман І. А. Жидков О. І. Сутність та структура економічного потенціалу підприємства. *Економіка та держава*. 2018. №4. С. 22-25.
5. Афанасьєв М.В., Білоконенко Г.В. Економічна діагностика: навч. метод. посіб. ВД «ІНЖЕК» Харків. С. 2007. 296.
6. Бойко Є. М. Сучасний стан та проблеми процесу формування фінансових ресурсів підприємства в Україні. *Молодий вчений*. 2016. № 5. С. 15-16.
7. Бадаковський В. Ю. Проблеми залучення кредитних ресурсів вітчизняними підприємствами. *Фінанси України*. 2005. № 1. С. 106–112.
8. Близнюк О. П., Брезинська А. П., Іванюта О. М. Управління фінансовими ресурсами підприємств роздрібної торгівлі: монографія. Харків. 2016. С. 253.
9. Богма О. С., Павлова А. С. Особливості управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств. *Вісник Запорізького національного університету*. 2012. № 1 (13). С. 195–199.
10. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент. 2008. С. 722.
11. Виговська В. В. Вдосконалення системи управління фінансовими ресурсами малих підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. 2004. № 8. С. 35 – 40.
12. Воробйов Ю.М. Особливості формування фінансового капіталу підприємств. *Фінанси України*. 2001. №2. С. 77-85.

13. Грищенко Т. В. Роль інфраструктури ринку цінних паперів у формуванні його фінансових ресурсів. *Економіка та держава*. 2010. № 7. С. 17 – 20.

14. Гнип Н. О. Моделі формування фінансового потенціалу в рамках стратегії зростання підприємства. *Держава та регіони*. 2010. №2. С.63 – 66.

15. Горбан А. П. Управління фінансовими ресурсами підприємства. *Економічні науки*. 2010. № 15. С. 25 – 27.

16. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Національні фінанси: Підручник. – К. ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК». 2017. С. 660.

17. Гудзь О. Є. Забезпечення фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств: теорія, методологія та практика. Київ, 2007. С. 38.

18. Гуткевич С. О., Корінько М. Д. Фінансові ресурси суб'єктів господарювання. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. 2012. Вип. 2 (58). С. 33–39.

19. Дзюбинська Х. М., Шашина М. В. Обґрунтування необхідності виявлення факторів впливу на рівень виробничого потенціалу підприємств. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 15-16 грудня 2017 р.) «Сучасні тенденції в економіці та управлінні». Запоріжжя: ГО «Східноукраїнський інститут економіки та управління». 2017. С.18.

20. Дзюбинська Х. М., Шашина М. В. Оцінювання ефективності управління виробничим потенціалом підприємства за його складовими. *Економічні студії*. 2018. №4.

21. Дзюбинська Х. М., Шашина М. В. Проблема оцінювання ефективності управління виробничим потенціалом підприємства. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 27 жовтня 2018 р.) «Інвестиційно-інноваційні моделі розвитку підприємств в умовах сучасної нестабільності». Львів: Львівська економічна фундація. 2018.

22. Дзюбинська Х. М., Шашина М. В. Соціально-економічні фактори впливу на рівень виробничого потенціалу підприємств. *Регіональна економіка та управління*. 2017. №5, С. 53-57.

23. Економічна енциклопедія: у трьох томах. редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. Київ: Видавничий центр «Академія», 2000–2002.

23. Заїка І. П. Управління фінансовими ресурсами підприємств. Київ. 2011. С. 22.

24. Іванілов О. С. Економіка підприємства. *Центр учбової літератури*. 2009. С. 728.

25. Качмарик Я. Д. Ефективність формування фінансових ресурсів підприємств. *Фінанси України*. 2008. № 10. С. 138 – 144.

26. Козоріз, М. А., Сторонянська М. А. Функції капіталізації в забезпеченні ефективного розвитку підприємств. Тези доп. і повідом. Міжнар. наук.-практ. конф. «Капіталізація підприємств та фінансових організацій: теорія і практика» (Донецьк, 27 травня 2011 р.). НАН України .Інститут економіки промисловості. Донецьк, 2011. С. 107-108.

27. Корнеєв, В. В. Перспективи капіталізації ринків та відновлення вартості активів у посткризовий період. Тези доп. і повідом. Міжнар. наук.-практ. конф. «Капіталізація підприємств та фінансових організацій: теорія і практика» (Донецьк, 27 травня 2011 р.). НАН України. Інститут економіки промисловості. Донецьк, 2011. С. 111-112.

28. Коробко М. В. Оптимізація структури капіталу. *Вісник Технологічного університету*. Поділля. 2003. № 1 (2). С. 110–115.

29. Лукіна Ю. В. Формування та реалізація стратегії управління фінансами підприємства. *Фінанси України*. 2013. № 3. С. 113 - 118.

30. Литнев О. М. Фінансові ресурси підприємства. 2006. С. 259.

31. Мельник. О. Особливості функціонування фінансових ресурсів в системі управління підприємством. *Галицький економічний вісник*. 2012. № 3(36). С.108 – 116.

32. Марченко А. А. Аналіз джерел формування фінансових ресурсів. *Фінанси України*. 2002. № 9. С. 102–107.

33. Назарова К. О. Аудит: еволюція, потенціал, ефективність: монографія. Київ, 2015. С. 463.

34. Опарін В. М. Фінанси: навч. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ: КНЕУ, 2008. С. 240.

35. Пройда - Носик Н. Н., С. С. Грабарчук Фінансові ресурси підприємства. *Фінанси України*. 2003. №1. С. 96 – 103.

36. Петренко Ю. В. Оптимізація джерел фінансових ресурсів підприємств. *Фінанси України*. 2009. № 6. С. 91 – 95.

37. Плетенецька С. М. Особливості управління фінансовими ресурсами суб'єктами економічної діяльності. *Соціально-компетентне управління корпораціями в умовах поведінкової економіки*. 2020. С. 219-222. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/materiali-konferentsij/pletenetska_0004.pdf (Дата звернення 02.12.2023 року)

38. Петруня Н. В. Концептуальні підходи до визначення сутності активів підприємств. *Облік і фінанси АПК*. 2017. № 1. С. 120–124.

39. Слюсаренко К. В. Проблеми формування та використання фінансових ресурсів підприємств України в сучасних умовах господарювання. *Молодий вчений*. 2015. № 5 (20). С. 84 -91.

40. Румик І.І., Вальчук В.Д. Фінансові ресурси підприємства: поняття та джерела формування. Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку: матеріали міжнародної конференції (м. Київ, 21-22 листопада 2019 р.). - К.: Університет "КРОК", 2019. С. 9-11. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/materiali-konferentsij/2019-11-22-21_1_materiali-%D1%81onference-krok.pdf (Дата звернення 01.12.2023).

41. Стецюк П. А. Формувань фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств. *Економіка АПК*. 2005. №11. С. 111 - 116.

42. Самойлова Т.А. Джерела формування фінансового капіталу підприємства. *Фінанси та оподаткування*. 2011. С. 169-174.

43. Фінансова політика в аграрному секторі економіки: стан та перспективи: монографія/І. В. Абрамова, О. М. Віленчук, Д. І. Дема та ін. Житомир: ЖНАЕУ. 2015. С. 364.

44. Чупіс А. В. Ефективність використання фінансових ресурсів підприємства. Суми. 2007. – С. 28.

45. Чумаченко О.Г., Радзиховська А.Р. Управління фінансовими ресурсами підприємства. Актуальні питання сучасної науки та практики: матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 15 листопада 2018 р.) - К.: Університет "КРОК", 2018. - С.295-298.

46. Шестова, О. О. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства в умовах ризикового ринкового середовища. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2011. Випуск 6 (2). С. 194-197.

47. Юринець В. Є. Теоретико-ігрова оцінка тенденцій соціально-економічного розвитку держави. *Вісник Львівського університету. Серія: Економіка*. 2005. №34. С. 41–47.

48. Звіт про управління ДП «АНТОНОВ». URL: <https://www.antonov.com/activity> (Дата звернення 29.11.2023 року).

49. Управленческие решения для устойчивого бизнеса. BDO в Украине. Международные аудиторы и консультанты. URL: http://bdo.com.ua/Files/DocLib/2378/bdo_ukraine_sustainability_a4_rus_2015.pdf (Дата звернення 01.12.2023 року).

Додатки

Додаток 1

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ"

Територія Святошинський район

Організаційно-правова форма господарювання Державне підприємство

Вид економічної діяльності Дослідження й експериментальні розробки в галузі інших природничих і технічних наук

Середня кількість працівників 1 9408

Адреса, телефон вулиця Академіка Туполєва, буд. 1, м. Київ, 03062

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, день)

за ЄДРПОУ

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

ДОКУМЕНТ КЕРМОВАНО

2021	01	01
		14307529
		8038600000
		140
		72.19

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	41 246	47 884
первісна вартість	1001	210 802	261 880
накопичена амортизація	1002	169 556	213 996
Незавершені капітальні інвестиції	1005	795 985	439 885
Основні засоби	1010	4 376 867	4 394 423
первісна вартість	1011	5 485 452	5 715 819
знос	1012	1 108 585	1 321 396
Інвестиційна нерухомість	1015	135 106	35 767
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	138 708	38 050
Знос інвестиційної нерухомості	1017	3 602	2 283
Довгострокові біологічні активи	1020	2 491	2 720
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	2 491	2 720
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	374	484
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	8	9
Відетровані податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відетровані аквізиторські витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	13 437	55 914
Усього за розділом I	1095	5 365 514	4 977 086
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	2 768 088	3 139 815
Виробничі запаси	1101	1 620 984	2 492 463
Незавершене виробництво	1102	1 140 932	636 379
Готова продукція	1103	5 218	10 199
Товари	1104	954	774
Поточні біологічні активи	1110	8 755	8 450
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 023 252	587 835
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	546 201	771 841
з бюджетом	1135	115 578	21 493
у тому числі з податку на прибуток	1136	19 063	21 358
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	28 189	1 100
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	16 475	11 792
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	279 733	2 116 234
Готівка	1166	78	3 626
Рахунки в банках	1167	279 407	2 112 538
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1 403 171	773 556
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(264 274)	(139 759)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1 138 897	633 797
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	110	(70)
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	423	(11 303)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	533	(11 373)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	533	(11 373)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 139 430	622 424

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	520 217	1 006 375
Витрати на оплату праці	2505	1 592 353	1 664 179
Відрахування на соціальні заходи	2510	297 110	335 686
Амортизація	2515	365 794	634 747
Інші операційні витрати	2520	3 174 155	2 791 953
Разом	2550	5 949 629	6 432 940

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

П. БИЧКОВ
СЕРГІЙ
АНДРІЙОВИЧ
Е.П. Мельничук
Микола
Георгійович

Шевченко Ярослав Сергійович

Головний бухгалтер

Мельничук Микола Георгійович

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1 403 171	773 556
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(264 274)	(139 759)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1 138 897	633 797
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	110	(70)
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	423	(11 303)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	533	(11 373)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	533	(11 373)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 139 430	622 424

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	520 217	1 006 375
Витрати на оплату праці	2505	1 592 353	1 664 179
Відрахування на соціальні заходи	2510	297 110	335 686
Амортизація	2515	365 794	634 747
Інші операційні витрати	2520	3 174 155	2 791 953
Разом	2550	5 949 629	6 432 940

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

П. БИЧКОВ
СЕРГІЙ
АНДРІЙОВИЧ
Е.П. Мельничук
Микола
Георгійович

Шевченко Ярослав Сергійович

Головний бухгалтер

Мельничук Микола Георгійович

Додаток 3

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ"

Територія Святошинський район

Організаційно-правова форма господарювання Державне підприємство

Вид економічної діяльності Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук

Середня кількість працівників 2 9413

Адреса, телефон вулиця Академіка Туполева, буд. 1, м. КИІВ, 03062

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, день)	2022	01	01
за СДРПОУ		14307529	
за КАТОТТГ	1	UA80000000000875983	
за КОПФГ		140	
за КВЕД		72.19	

ДОКУМЕНТ КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЯ

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	47 884	22 716
первісна вартість	1001	261 880	264 932
накопичена амортизація	1002	213 996	242 216
Незавершені капітальні інвестиції	1005	439 885	914 058
Основні засоби	1010	4 394 423	4 453 279
первісна вартість	1011	5 715 819	5 999 409
знос	1012	1 321 396	1 546 130
Інвестиційна нерухомість	1015	35 767	35 006
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	38 050	38 050
знос інвестиційної нерухомості	1017	2 283	3 044
Довгострокові біологічні активи	1020	2 720	2 637
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	2 720	2 637
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	484	434
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	9	12
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	55 914	367 455
Усього за розділом I	1095	4 977 086	5 795 597
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	3 139 816	3 539 752
виробничі запаси	1101	2 492 465	2 666 121
незавершене виробництво	1102	636 378	865 500
готова продукція	1103	10 199	7 140
товари	1104	774	991
Поточні біологічні активи	1110	8 450	3 927
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	587 835	371 450
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	771 157	1 958 181
з бюджетом	1135	21 491	71 776
у тому числі з податку на прибуток	1136	21 358	21 358
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	1 100	315
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	11 792	38 858
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 116 234	1 808 260
готівка	1166	3 626	12 799
рахунки в банках	1167	2 112 538	1 795 403
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	121 822	234 065
Усього за розділом II	1195	6 779 697	8 026 584
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	172 222	75 752
Баланс	1300	11 929 005	13 897 933

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2 060 941	2 060 941
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	462	413
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	312 266	369 079
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	5 861 672	6 352 250
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Виділений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	8 235 341	8 782 683
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	167 294	3 445
Пенсійні зобов'язання	1505	39 191	42 055
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	299 338	107 744
Довгострокові забезпечення	1520	5 319	6 281
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	5 319	6 281
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	511 142	159 525
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	757 792
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	49 134	18 802
товари, роботи, послуги	1615	615 619	929 023
розрахунками з бюджетом	1620	362 185	172 164
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	18 321	31 747
розрахунками з оплати праці	1630	103 194	156 564
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1 432 388	1 553 454
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	374 530	1 113 658
Доходи майбутніх періодів	1665	134 457	129 882
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	8 747	10 639
Усього за розділом III	1695	3 098 575	4 873 725
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
У Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1700	83 947	82 000
Баланс	1900	11 929 005	13 897 933

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП Гаврилов
Євген Павлович
ЕП Мельничук
Микола
Георгійович

Гаврилов Євген Павлович

Мельничук Микола Георгійович

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток 4

Підприємство ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ" (найменування) Дата (рік, місяць, число)

КОДИ		
2022	01	01

 за ЄДРПОУ _____

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за Рік 2021 р. **ДОКУМЕНТ ЗАБІЙНЯТО**

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9 361 477	7 068 921
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5 177 800)	(3 932 111)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	4 183 677	3 136 810
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	559 799	1 046 201
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	3
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(318 915)	(224 885)
Витрати на збут	2150	(92 081)	(64 115)
Інші операційні витрати	2180	(3 267 950)	(1 580 902)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	349
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	1 064 530	2 313 109
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	74	-
Інші доходи	2240	87 326	10 425
у тому числі:	2241	667	496
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(39 506)	(33 940)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(88 298)	(947 753)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1 024 126	1 341 841
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(201 868)	(253 583)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	822 258	1 088 258
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	(49)	110
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	2 489	423
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	2 440	533
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	2 440	533
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	824 698	1 088 791

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 678 486	520 217
Витрати на оплату праці	2505	2 474 530	1 592 353
Відрахування на соціальні заходи	2510	483 782	297 110
Амортизація	2515	393 246	365 794
Інші операційні витрати	2520	4 208 111	3 176 102
Разом	2550	9 238 155	5 951 576

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП Гаврилов
Свєген Павлович
ЕП Мельничук
Микола
Георгійович

Гаврилов Свєген Павлович

Мельничук Микола Георгійович

Додаток 5

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ"

Територія Святошинський район м.Києва

Організаційно-правова форма господарювання Державне підприємство

Вид економічної діяльності Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук

Середня кількість працівників 2 9 037

Адреса, телефон вулиця Академіка Туполева, буд. 1, м. КІІВ, 03062, Україна

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, день) 2025 01 01

за СДРІОУ

за КАТОТТГ І

за КОПФГ

за КВЕД

ДОКУМЕНТ КРИЙНИЙ

14307529
UA80000000000875983
140
72.19

4543020

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	22 716	4 822
первісна вартість	1001	264 932	20 983
накопичена амортизація	1002	242 216	16 161
Незавершені капітальні інвестиції	1005	914 058	1 387 255
Основні засоби	1010	4 453 279	3 628 559
первісна вартість	1011	5 999 409	6 043 191
знос	1012	1 546 130	2 414 632
Інвестиційна нерухомість	1015	35 006	34 245
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	38 050	38 050
знос інвестиційної нерухомості	1017	3 044	3 805
Довгострокові біологічні активи	1020	2 637	3 274
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	2 637	3 274
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	434	547
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	12	14
Відстрочені податкові активи	1045	-	211 233
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	367 455	193 547
Усього за розділом I	1095	5 795 597	5 463 496
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	3 539 752	4 231 011
виробничі запаси	1101	2 666 121	2 992 828
незавершене виробництво	1102	865 500	1 219 371
готова продукція	1103	7 140	17 917
товари	1104	991	895
Поточні біологічні активи	1110	3 927	6 107
Депозити перестрашування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	371 450	1 262 432
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 957 820	2 219 864
з бюджетом	1135	71 776	180 537
у тому числі з податку на прибуток	1136	21 358	21 358
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	315	239
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	38 858	58 279
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 808 260	943 129
готівка	1166	12 799	1 855
рахунки в банках	1167	1 795 403	940 694
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	234 065	899 635
Усього за розділом II	1195	8 026 223	9 801 233
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	75 752	75 709
Баланс	1300	13 897 572	15 340 438

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2 060 941	2 060 941
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	413	518
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	369 079	461 636
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	6 349 396	7 136 507
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	8 779 829	9 659 602
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	3 583	-
Пенсійні зобов'язання	1505	42 055	42 414
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	107 744	162 620
Довгострокові забезпечення	1520	6 281	3 186
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	6 281	3 186
Цільове фінансування	1525	1 231 018	1 030 599
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	1 390 681	1 238 819
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	757 792	902 726
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	18 802	21 316
товари, роботи, послуги	1615	929 041	1 195 869
розрахунками з бюджетом	1620	174 858	143 350
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	31 747	38 741
розрахунками з оплати праці	1630	156 564	173 830
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	322 436	315 751
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	1 113 658	1 347 744
Доходи майбутніх періодів	1665	129 534	215 594
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	10 630	5 096
Усього за розділом III	1695	3 645 062	4 360 017
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Учиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1700	82 000	82 000
Баланс	1900	13 897 572	15 340 438

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП Гаврилов
Євген Павлович
ЕП Мельничук
Микола
Георгійович

Гаврилов Євген Павлович

Мельничук Микола Георгійович

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток 6

Підприємство ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ" (найменування)
 Дата (рік, місяць, число) 2023 01 01 за ЄДРПОУ 44274114
 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за Рік 2022 р.
 Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9 796 027	9 361 477
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4 992 169)	(5 463 026)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	4 803 858	3 898 451
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 001 201	561 134
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(479 232)	(405 227)
Витрати на збут	2150	(27 429)	(92 081)
Інші операційні витрати	2180	(2 001 993)	(2 898 178)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	55	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	3 296 405	1 064 099
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	53 887	74
Інші доходи	2240	133 202	87 326
у тому числі:	2241	417	667
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(15 738)	(39 506)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(1 908 184)	(88 298)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1 559 572	1 023 695
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(302 903)	(202 006)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1 256 669	821 689
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	(49)
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	2 490
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	2 441
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	2 441
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 256 669	824 130

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	747 084	1 678 486
Витрати на оплату праці	2505	2 362 294	2 474 246
Відрахування на соціальні заходи	2510	483 520	482 454
Амортизація	2515	330 569	393 244
Інші операційні витрати	2520	4 551 208	3 422 894
Разом	2550	8 474 675	8 451 324

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП Гаврилов
Свєген Павлович
ЕП Мельничук
Микола
Георгійович

Гаврилов Свєген Павлович

Мельничук Микола Георгійович